

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Družinski
tednik za
slovenske
izseljence

QUINCE AÑOS DE TRABAJO

Son quince años de la labor. Contra la indiferencia al principio, con las dificultades económicas luego y contra el odio en los últimos años tuvo que luchar "La Vida Espiritual".

Todas las obras buenas tienen más o menos tal camino. El mundo siempre aplaude lo mundano, porque es cosa suya, pero las obras que quieren espiritualizar al mundo inclinado al materialismo, tropiezan con la incompreensión de muchos. Pero siempre hay gente buena y también "La Vida Espiritual", nacida como un modesto suplemento de un semanario, logró pronto reunir en su derredor un número considerable de simpatizantes que brindaron tanto apoyo al P. José Kastelic que pudo vencer las primeras dificultades y a pocos meses, hace ahora 15 años, "La Vida Espiritual" apareció ya vigorosa.

Hubo durante estos años altibajos. Según la situación económica de la colectividad y según la orientación espiritual de la gente, la Revista ha sido querida y odiada, aplaudida y despreciada... según la gente que no siempre acepta gustosa los reproches merecidos y las correcciones necesarias.

Al celebrar el 10o. aniversario, "La Vida Espiritual" logró el punto culminante de su prosperidad. Como órgano del apostolado y del vínculo cultural esloveno-argentino redujo a sus enemigos al silencio.

Desde entonces tuvo enemigo de espiritual y verdadero mucha oportunidad de levantar su cabeza. Bajo el disfraz del patriotismo infiltraba entre la colectividad eslovena el veneno del comunismo materialista y ateo. El materialismo chocó fatalmente contra lo espiritual. Muchos amigos de la revista no lograron ver las cosas claras. Firmemente resistía la Revista los rudos golpes del enemigo que quiso desacreditarla, ayudada eficazmente por sus fieles amigos que comprendieron entre la confusión reinante por las columnias de que no han de desconfiar de su guía bien acreditado.

Ellos y los amigos criollos que ayudan la Revista, tienen el mérito de haber pasado el período crítico y legado hasta su decimoquinto aniversario.

Hoy los enemigos de la Revista quedan bastante mal. Ni siquiera saben a quien atenerse al cabecilla principal José Stalin o a Tito? Contra toda esperanza quieren creer todavía en algo que ellos mismos ven imposible.

Realmente. ¡Qué rara es la gente; Creer en Dios, en el cielo y en el alma, en la Iglesia y en la Justicia divina les parece cosa despreciable, si bien sobran argumentos convincentes; pero no les parece humillante creer en la fábula del cielo comunista y en el heroísmo de los asesinos. Ni siquiera los ríos de sangre que inundan el reinado rojo les pueden serenar.

El decimoquinto aniversario celebra "La Vida Espiritual" triunfando. Si bien salió de esta batalla un tanto maltrecha, se siente vigorosa. Sus buenos amigos aprovecharan su jubileo para respaldarla debidamente, para que puede seguir con más eficacia todavía su sublime programa para el bien espiritual de sus lectores.

10 centavos

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

A VIDA ESPIRITUAL

Revista Semanal

THE SPIRITUAL LIFE

Weekly Review

BUENOS AIRES

15 let dela med izseljenci

"Duhovno živiljenje" vrši že 15 let apostolski delo med izseljenci v Argentini. 28. maja 1933 je izšlo prvič kot priloga "Slovenskega Tednika" pod imenom "Moje versko živiljenje". V juniju se je najavilo že kot samostojno glasilo. Č. g. Jože Kastelic je imel svoj program že izdelan. Pod imenom "Naše Duhovno živiljenje" je izhajal nadalje v 500 izvodih v časopisnem formatu na 4 straneh še kot priloga "Tednika", čigar urednik je bil Jan Kacin, ki je pokazal pravo razumevanje za resnične potrebe slovenske kolonije in je tako omogočil gospodu Kastelicu prve začetke.

16. septembra 1933 pa je "Naše Duhovno živiljenje" izšlo že na 8 straneh kot samostojen tednik na finem papirju in bogato ilustrirano. Predstavili so se v tej stevilki bodoči sodelavci, med njimi posebno sedaj že rajni Dalibor (Franc Kraševce).

Tako je dan 16. septembra 1933 "rojstni dan" samostojnega glasila "Naše Duhovno živiljenje". Praznujemo torej petnajstletnico naše revije. Sicer je do avgusta 1934 še izhajalo v tesni povezanosti s "Tednikom", a vendar kot autonomno glasilo z lastnimi naročniki in upravo.

25. 8. 1934 pa pomeni velik korak naprej. Tedaj so se začele priprave na veličastni euharistični kongres, ki se je vršil v oktobru tistega leta. Treba je bilo zbrati vse moči in pripraviti Slovence, da bi naše ime primerno predstavili na tem velikem mednarodnem verskem zborovanju. V smislu te naloge je moralo versko glasilo izbrati najboljšo pot, da pride vsem rojakom v roko in da bi ga ob vsaki priliki lahko čitali, tudi na potu in drugod.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

Uredništvo: Pasco 431

Urednik: Hladnik Janez.

Telefon 48 - 3361 (48 - 0095)

Kličič od 11—13 ure in po 8 uri zvečer.

Ob sredah in petkih ni doma.

Uprava: Paz Soldán 4924

Telefon 59 - 6413

Naročnina 5.— \$ letno.

CERKVENI VESTNIK

10. OKT.: Maša po navadnem redu.

17. OKT.: Maša na Avellanedi v dober namen, pri sv. Rozi ob 12. uri za ☩ Franca Kavčič. Popoldne prireditev D. ž. v salonu San José.

24. OKT.: Maša na Avellanedi za Karlo Kumar, pri sv. Rozi ob 12. uri za ☩ Jožef Savor. Molitve na Avellanedi.

Ob 16. uri obletnica blagoslovitve Avežanedske zastave.

31. OKT.: Maša na Avellanedi za ☩ Julijo Horvat, pri sv. Rozi za ☩ Jožef Poberaj.

SLOVENSKA SLUŽBA BOŽJA

Vsako nedeljo ob 10. uri je sv. maša s slovenskim petjem in nagovorom:

V MESTU c. BELGRANO 3863, v bližini cerkve San Carlos, 2 kvadrni ob križišču Belgrano in Boeda, 3 kvadre od Rivadavije 4000, po ulici Yapeyu.

NA AVELLANEDI Manuel Estevez 630, prva ulica za vodo od Puente Barracas proti Dock Sudu, Od Av. Mitre je 6 kvader.

V SAN MARTINU FCCA ob 8.30 v farni cerkvi, na trgu, kjer križajo vsa vozila.

PRILIKA ZA SLOVENSKO SPOVED je vsako soboto po 17. uri in v nedeljo zjutraj v cerkvah: SANTA ROSA, Pasco 431 (g. Hladnik), SANTA JULIA, Juan B. Alberti 1195 (g. Orehar), SANTA AMELIA, Liniers in Belgrano 2400 (g. Grčman), MONSERRAT, Belgrano 1251 (Knafelj), V SAN MARTINU FCCA (g. svetnik škulj).

TUDI V DNEVIH MED TEDNOM je prilika za spoved vsako dopoldne v vseh teh cerkvah in tudi v SAN JOSE DE FLORES, Rivadavia 7000 (P. Gabriel Arco), ki je na razpolago tudi ob nedeljah od 10. do 13. ure.

MENDOZA, SAN NICOLAS, c. Sarmiento 164 (g. Caserman) je na razpolago Slovencev vsak čas za njihove duhovne potrebe.

V LUJANU so trije slovenski duhovniki. Kdor poroma tja, naj porabi priliko za svojo duhovno obnovo.

MENDOZA. G. Caserman, izseljenski duhovnik, pohiti 10. oktobra v San Rafael in bližnje kraje, da tamkaj obiše rojake.

Poročili so se: HREN LUDVIK in ČUK ŠTEFANJA, OBLAK ANTON in BAJEK JOŽEFA, RABUDA JOŽE in ZADKOVIC ANA.

Krščeni so bili: Furlan Ana Marija, Maček Martin Jože, Volavšek Ana Marija.

V SAN MARTINU je bila krščena BOŠTJANČIČEVIM hčerka JOŽICA LIĐJA.

NA OKLIČIH SO: ANGELA HLADNIK, sestra g. Hladnika, iz Rovt in MIRKO ŠPACAPAN iz Mirna pri Gorici, brat župnika v Jamljah. Poroka bo pri sv. Rozi 10. okt. ob 12. uri.

V cerkvi de Medalla Milagrosa se poroči 16. oktobra ob 12. uri VANDA

ČEHOVIN iz Ronk, znana vsej slovenski javnosti po prestavah pesmic in po vestih in po ilustracijah poezij Simona Gregorčiča. Ženin je Celeste Atilio Contin.

MISIJON ZA SLOVENCE. 17. okt. se začne sveti misijon za župnijo v Ciudadeli. Ker v okolici živi tudi precej Slovencev, bo ob tej priliki dana tudi Slovencev prilika za duhovno obnovo. V slovenščini bodo misijonski nagovori v dneh 28. 29. in 30. okt. ob 20. uri v prostorih farne cerkve sv. Ivane Arške, San Martin 865.

Pred in po misijonu bo tudi prilika za sveto spoved. Zapeli bomo tudi nekaj primernih pesmi.

Ker je cerkev na ugodnem prometnem kraju in je ravno priprava k prazniku Vseh svetnikov, boste gotovo rojaki v obilnem številu prihiteli.

Duša krščanska, zdaj se potruži, svet'ga misijona nikar ne zamudi.

BRATOVŠČINA ŽIVEGA ROŽNEGA VENCA vabi vse rojake, da prihite ta mesec posebno k rožnenskim pobožnostim.

Na Avellanedi se vrši popoldanska pobožnost 24. okt., ko bo tudi obletnica blagoslovitve nove zastave, kar bomo proslavili s posebno zahvaln oslovesnostjo.

Rožnenski mesec nas vabi posebno k molitvi rožnega venca. Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jaz sredi med njimi. Pač na poseben način velja ta beseda Gospodova o molitvi svetega rožnega venca, katerega je sv. Cerkev priporočila kot posebno družinsko molitev, katero je Marija sama po sv. Dominiku dala svetu in katerega je priporočila na poseben način Bernardki in v Lourdu in pastirjem v Fatimi. Kakor je pred stoletji ta molitev, ne orožje ter diplomacija, rešila svet pred popolno zmedo, tako se bo zgodilo tudi v današnjem času. Na žalost je danes mnogo družin, kjer rožnega venca več ne molijo, kjer ga morda niti nimajo; tudi takih kristjanov je, ki ga niti moliti ne znajo.

Kako naj na ta način ustavimo val hudobije in brezboštva! Kako naj pride božji mir v narode, družine in človeška srca! Česa naj človek pričakuje od rožnega venca, ki mu ga bodo verni ovili na sklenjene roke na mrtvaškem odru!

Ponovno nam v zadnjih letih kliče Marija v raznih prikazovanjih, da obnovimo skupno molitev rožnega venca.

Vse slovenske družine naj se torej zavedo potrebe, da vpeljejo v novih razmerah redno to skupno pobožnost vsak večer, če je le mogoče.

Naj ne bo nikogar, ki ne bi rožni venec stalno nosil s seboj. Kolikokrat se človek najde v nevarnosti dušni in telesni! Spomni se na rožni venec! Vzemij ga v roke in izročij se Mariji.

Pogosto imaš priliko, da stopiš v cerkev, ko greš mimo in imaš nekaj časa. Če ni za cel rožni venec, bo pa vsaj za kako desetinko.

Imamo Bratovščino Rožnega Venca, ki vabi rojake, da pristopite. Shod je vsak mesec enkrat na Paternalu, enkrat na Avellanedi.

PRAZNIK VSEH SVETNIKOV je zapovedan. Ta dan popoldne bo po običajnem redu obred za rajne na čakariti v Jugoslovanski grobnici, ki leži naravnost od glavnega vhoda po prvi diagonalni na desno na prvem križišču.

ŽALNA MAŠA za ☩ očeta, primarija bolnice Alvear, dr. Juan Carlos Bottini, ki je velik dobrotnik Slovencev, bo 24. oktobra ob 10. uri pri sv. Francišku, Belgrano 3963.

LA VIDA ESPIRITUAL

Revista mensual

Director: P. Juan Hladnik

Pasco 431

T. A. 48 - 3361, 48 - 0095

Subscripción anual 5.— \$.

No. Reg. Prop. Intelectual 232329

EL PLEITO TITO-STALIN

Eso va en serio. Cuando se supo de la desaparición de Zdanov, personaje comunista importantísimo en Moscú, se admitía la posibilidad de que ese entredicho podría allanarse, ya que a Zdanov se consideraba como el adversario principal de Tito, en quien Zdanov sospechaba su principal rival en la contienda por la herencia de Stalin.

Son suposiciones, pero con cierto aspecto de veracidad. Es muy posible que este hecho haya contribuido para el proceder del cominform. Ahora transcidió, que hubo también razones del orden económico. Resulta que Tito firmó un convenio comercial con la Inglaterra, según el cual exportaría ciertos productos para importar maquinarias. Efectivamente exportó lo determinado, pero las máquinas inglesas fueron a parar a Rusia. Eso no le gustó nada a Tito. Al final se cansó también de poner marcas rusas a todos los artículos importados de los países "imperialistas" y tampoco le sobra paciencia de tolerar la ingerencia de los "expertos" soviéticos en todas las ramas de la economía y de los policías secretos en todas las actividades del gobierno. Así empezó a sufrir Tito la realidad de la gloriosa "libertad del pueblo" lo cual lo tenía tan harto que ya no quiso doblegarse más a las imposiciones del comunismo internacional por cuya culpa Yugoslavia se ve privada de Trst y Goricia y del desarrollo normal de la vida económica yugoslava.

Ahora Yugoslavia se ve bloqueada de todas partes y veremos en que quedará.

LOS REFUGIADOS SIGUEN EN-TRANDO

En el último mes entraron 320 inmigrantes eslovenos refugiados anticomunistas. Entre ellos hubo unas 60 familias, de las cuales una parte notable se trasladó a MENDOZA, donde está formando un centro esloveno. En la parroquia de San Nicolás está de teniente el P. Juan Caserman, que tiene la misión del director espiritual de ellos.

SAN MARTIN, en las afueras de Buenos Aires, registra un acontecimiento muy alentador. Por allí hay ya una cantidad notable de los eslovenos inmigrantes de antes. Ahora creció el número esloveno tan notablemente que hubo menester pensar en la organización religiosa de ellos.

Gracias al amable gesto del parroco P. Dr. Clovis Fernandez Mendoza, que recibió al P. Carlo Skulj, recién llegado de Europa, pudo procederse a la organización de la misa para los eslovenos en la misma parroquia de San Martín, donde hay ahora todos los domingos de 8,45 a 9,30 la misa para los eslovenos con el canto del coro esloveno. También se está organizando allí ya la Conferencia Vincentina para ayuda a los necesitados.

LOS REFUGIADOS ESLOVENOS EN AUSTRIA

todavía no tienen despejado su camino a la Argentina. Sin embargo parece la situación bastante bien. A estar así podríamos esperar unos miles de ellos dentro de unos seis meses.

La traba principal son los derechos consulares, el importe de 49 Dolares que nadie de ellos tiene y muy pocos podrían contar con algún amigo de afuera.

VEČERNA MAŠA. O velikih praznikih se v "novi" Jugoslaviji dela. Tako tudi na praznik sv. Rešnjega Telesa. Zato je bila v Ljubljani ta dan maša za vernike zvečer, da so mogli zadostiti svoji verski dolžnosti. Pismo iz Ljubljane pripoveduje, da je bila ljubljanska stolnica tako polna kot takrat, ko so jemali slovo od podobe brezjanske Materice božje. Šmarnice je imel v stolnici dr. Janez Oražem. Ves mesec je bil velik obisk, posebno velik pa je bil ob nedeljah. Te šmarnične govore bodo ljudje dolgo pominili, ker se da v času velikih nadlog vse drugače govoriti in poslušati o nadnaravnih stvareh kot takrat, ko se človeku dobro godi. Vse kaže, da bo imel komunizem še mnogo dela, predno bo Ljubljance dobil zase.

KAZEN ZA PROCESIJO. Na dan svetega Florijana je bila pri cerkvi sv. Florijana v Ljubljani procesija. Duhovnik, ki je vodil procesijo, je bil kaznovan s 3000 dinarji kazni. Za vzrok so navedli, da je oviral promet. Vse to je bilo v zgodnjih jutranjih urah.

LOČITEV ZAKONOV je sedaj v Jugoslaviji dovoljena. Marsikaj komunist si bo prebral po tisti rokovnjaški: "Vzemi jo na kvatre". Vendar se pritožujejo nekateri tovariši, da so ljubljanski sodniki še zelo starokopitni: če jim ne dokaže prav po črki zakona, da ima pravico ženo spoditi, se je ne more znebiti. Morda je tu že malo vpliva ruskih izkušenj. Tudi tam so po mnogoletnih izkušnjah bolj napeli strune proti tistim, ki bi radi žene prebirali.

ČRNI VRH NAD IDRJO. 25. julija je bila po letu 1914 spet nova maša. Tedaj jo je imel Franc Rupnik, ki je umrl lani v Novakih. Tudi letošnji novomašnik je Fran Rupnik.

BLOKE. 18. julija je imel novo mašo Mirko Žerjav, salezijanski duhovnik. Prejšnjo nedeljo se je vršil partizanski pohod na Bloke, pa se ga je udeležilo neprimerno manj ljudi kot novomašne slovesnosti.

HOTEDRŠICA. V maju je bila birma, na veliko jezo "tovarišev", ker so tudi "tovariši" še tako starokopitni, da so po večini poslali otroke k birmi.

LJUDSKO ŠTETJE V SLOVENIJI. Na Slovenskem je 1.389.084 stalnih prebivalcev. Od tega je žensk 736.462, moških pa le 652.622. Število prebivalstva je narastlo v Sloveniji od zadnje štetja samo za 5,37% ali za 70.108 oseb.

Ljubljana ima 115.534 prebivalcev; od tega žensk 62.703, moških 52.381.

V Mariboru je 64.819 prebivalcev, v Kranju je 15.604, Celje ima 21.617, Idrija 5.148, Jesenice 13.458, Trbovlje 13.743, Ptuj 7.906, Kamnik 4.950, Novo mesto 6.017, Postojna 3.651, Solkan 4.300, Lendava 3.868, Murska Sobotna 4.902, Kočevje 3.425, Ilirska Bistrica 3.400.

W
ŠTAJERSKA DUHOVNIŠKA IMENOVANJA. Richter Jakob, župnik v Šmarju pri Jelsah za dekana šmarske dekanije. Razgoršek Vinko, upravitelj v Pamečah, je postal tamkaj župnik. Falež Albert, iz reda trapistov, je imenovan za upravitelja pri sv. Francišku na Stražah. Gomboc Franc, kaplan pri Sv. Benediktu, je postal župni upravitelj na Ojstrici. Kreslin Martin, duhovni pomočnik v Beltincih, je imenovan za kaplana na Doberni in obenem za soupravitelja župnije št. Jošt na Kozjaku. Lah Stanislav, kaplan v št. Ilju v Slovenskih goricah, je imenovan za upravitelja v Stranica.

25. avgust je prinesel tako Slovincem preurejeno glasilo pod imenom "Duhovno življenje" v obliki 18×22 cm na 36 straneh z ličnimi platnicami. To "Duhovno življenje" je izšlo kot št. 59. S svojo ljubko zunanostjo je rojake silno razveselilo; s svojo stanovitnostjo in bogato vsebino pa jih je čimdalje bolj osvajalo. Bila je to "družinska revija", ki je izhajala vsak teden v 2.000 izvodih in se ga je pošiljalo mnogo tudi v druge dežele in v domovino. Stalnih naročnikov v Argentini je imelo tedaj 800.

Posebno pomembna je bila slavnostna številka za euharistični kongres, ki je izšla na 100 straneh kot cela knjižica.

Neumorni gospod Jože Kastelic se je imel boriti z velikimi finančnimi teškočami, katerih že ni mogel več zmagovati kljub veliki požrtvovalnosti dobrih rojakov. Bila so tedaj leta krize in kje naj se zbere 650 \$ mesečno. Začel je pritiskati na domovino, da bi dobil od tam kaj pomoči v denarju, pa tudi duhovnika, ki naj bi prihitel na pomoč, kajti dušnopastirske potrebe so rastle. Ker vse njegove prošnje niso našle odmeva, se je namenil v domovino, da z živo besedo kaj več doseže.

P. Kazimir Zakrajšek, oče slovenskih izseljencev skozi desetletja, je pripravljaval gospodu Kastelicu tla v domovini. V tistih dneh je slednjič tudi mene ganila stokrat ponovljena prošnja gospoda Jožeta in sem se z dovoljenjem prevzvišenega škofa Gregorja Rožmana odločil, da pohitim gospodu Jožetu na pomoč.

NOVI UREDNIK

Živo se še spominjam mojega razgovora s prevzvišenim. Bilo je po duhovnih vajah v škofovih zavodih, meseca avgusta 1935. Malo preje so se prevzvišeni vrnili iz Severne Amerike, kjer so spoznali, kako silno je potreben duhovnik izseljencem, da na Boga ne bi v tuji deželi čisto pozabili. Zato so mi prevzvišeni rekli: "Nerad vas pustim, gospod Janez, toda ne bom se protivil. Pojdite v božjem imenu. Res, doma primanjkuje duhovnikov, toda tukaj ne bo nihče umrl brez zakramentov, če jih bo želel, tam pa boste morda res marsikomu edino vi mogli odpreti vrata v srečno večnost. Bog naj vas blagoslovi."

Predno je bilo za pot v Argentino vse gotovo, je prišel g. Jože že v domovino, meseca oktobra. Argentina je ostala nekaj časa brez slovenskega izseljenskega duhovnika. Kar je bilo nujnih duhovskih opravil, je uredil č. g. Leonard Rusković, hrvaški frančiškan. Jaz sem šele 1. marca 1936 stopil na argentinska tla, ne da bi mi en sam človek dal besedo v pozdrav... Takrat sem najbolj živo občutil, kako bridka in mrzla je tujina...

Čeprav nisem imel niti pojma, kaj se pravi biti urednik, sem se moral takoj vreči na delo, kajti 9 dni pozneje je vsa Argentina pričakovala slovesnega prihoda prvega argentinskega kardinala, buenosaireškega nadškofa, Santiago Luis Copello, ki je bil tedaj odlikovan kardinalskim klobukom.

Toda, kako naj se lotim dela? Kmalu sem našel naše dobre može. Poiskal me je g. Lakner, ki je bil že tedaj "slovenski adresar in vedež". Oglasil se je g. Mirko Peljhan, ki je v odsotnosti g. Jožeta vodil "Duhovno življenje" kot mesečnik po avijonskih navodilih g. Kastelica. Oglasili so se še drugi rojaki in kmalu sem imel niti v roki, da je moglo iziti "Duhovno življenje", ki je prišlo pod mojim uredništvom prvič na dan kot št. 103 za marec 1936.

Od tedaj je ostalo D. ž. kot mesečnik in sem mu ostal urednik jaz z malo iziemo vse do tega časa.

Ime je ostalo stalno, oblika se je ponovno spremenila, dokler ni obveljala leta 1938 dosedanja oblika in je tako "Duhovno življenje" prijadrilo do številke 249 in do 15-letnice svojega obstoja.

BORBA "DUHOVNEGA ŽIVLJENJA"

V 15 letih se je marsikaj zgodilo. Dobri rojaki so smatrali "Duhovno življenje" kot svojega dobrega prijatelja. željno so čakali nanj in z nebroj pismimi izražali svoje zadoščenje nad napredkom revije. Od višine 800, ki je bila naklada leta 1935, je v naslednjih letih narastlo na 1300 in v letu 1943, ob desetletnici, celo na 1800 naročnikov. Za 2 \$ letno so imeli stalno vsak mesec veselo zadoščenje. Primanjkljaj so krili dobri prijatelji s prispevki in ker ti niso zadostovali, se je že leta 1939 upeljala vsakoletna prireditev, ki je zbrala mnoge rojake na prijetni zabavi in revijo dvignila iz nastalih dolgov. Na ta način smo vozili skozi tiste čase, ko je nad Evropo zagrmel požar in smo prišli do tistega trenutka, ko se je vojna vihra zavalila tudi čez našo domovino, 6. aprila leta 1941 in trajala vse do leta 1946.

Leta 1940 je vsa naša skupnost bridko občutila nesrečo ustanovitelja D. ž., č. g. Jožeta Kastelica, ki je 8. marca izginil na Akonkagu.

Leta 1941 smo z upanjem zasledovali borbo za slovensko svobodo. Pol leta je že bila Jugoslavija odeta v črno, pa nismo zvedeli prav ničesar do ločnega o tem, kaj se doma godi.

Ko smo leta 1942, marca meseca, postavili ob drugi obletnici spomenik na grobu g. Jožeta Kastelica, ki so ga ob letu njegove smrti našli v pobočju Akonkagve in ga prenesli v Puente del Inca, kjer je zakopan, smo pač slutili, da je doma hudo, a prave slike nismo imeli. Ko je odhajala ponovna ekspedicija na Akonkagvo pod vodstvom slovitega Linka, katerega namen je bil postaviti vrh Akonkagve križ, kar je hotel dve leti preje napraviti č. g. Kastelic, smo med razne narodne skupine uvrstili tudi našo zastavico z napisom: La colectividad yugoslava implora la paz del mundo y el bien de la República. Tega miru smo želeli in se navduševali za Mihajlovića, kot predstavnika zdrave borbene ideje.

Šele v juniju je prišlo pismo, iz katerega smo zvedeli, da postaja resnica tisto, kar sem jaz že slutil. Saj sem imel že doma priliko opazovati smoterne priprave komunistov za čas, ki ima priti. V juniju mi je prišel v roke izvleček iz pisma prevzvišenega gospoda škofa dr. Rožmana, ki je bila tajna okrožnica duhovnikom, da bi vedeli, kako se ravnati napram "partizanom" (katerih ime je tedaj prvič prišlo do nas), da ne bi tega nasilni okupatorji zlorabili v svoj prid.

Na strani 104, v junijski številki, je D. Ž. prvič vrglo žarek luči na položaj doma. Bolestno so vsepovsod odjeknile besede prevzvišenega: "Ne bomo obstali za prihodnost, če nam Bog ne pomaga. Gospod, k Tebi obračamo naše oči, da nas Ti rešiš pogube."

Toda slika položaja je za večino ostala še medla. Preveč redka poročila so nam prihajala, da bi mogli prav soditi. Pod besedo "četniki" smo skušali obseči vse borce proti okupatorju. Ker je bila pač srčna želja nas vseh, da bi se vsi borili samo za prave svobodo domovine, smo si skušali dopovedati, da zato res gre vsem, kateri so se dvignili na boj. Toda jaz sem že tedaj z bridkostjo občutil, da se bije v domovini borba med komunizmom in pravim domoljubjem zato, kdo bo ostal gospodar tedaj, kadar bodo zginili nasilni tujci. Sicer se je tedaj še vse navduševalo za Mihajlovića, toda čutilo se je, da je med nami bila na delu neka sila, ki je začela dotlej enotno fronto vseh Slovencev razdvajati.

Tedaj smo zvedeli, da je padel Ehrlich. Kmalu nato je prišla novica o banu Natlačenu, tako da se je za drugo obletnico navala na Jugoslavijo že začel kazati jasen obris položaja.

"Kdo so razbojniki, ki so zaklali šentrupertskega župnika Nahtigala in kaplana Švaro? Zakaj pobijajo ljudi na prvi petek, na poti v cerkev in iz cerkve?" je bilo zaskrbljeno vprašanje rojakov, ko so brali te novice v "Duhovnem življenju".

TEDAJ JE BIL PRVIČ IMENOVAN TITO

V maju je pa D. Ž. že prineslo prvo jasno sliko o položaju pod naslovom: "Grozeče sence nad domovino" na podlagi poročil Baragove Zveze.

Tedaj je pa nastal vihar. Rdeči agenti so videli, da bo D. Ž. njihove zahrbtnje namene razkrinkalo, zato se je takoj začela gonja. Anonimna pisma so začela deževati; oglašale so se grožnje. Toda Mihajlovićeva zvezda je bila tedaj že preveč svetla, da bi taki poskusi mogli zbegati slovensko večino, ki je še trdno stala z D. Ž.

Paternalski pevski zbor je bil tedaj še nedostopen podlemu rdečemu rovarjenju. Za njimi je pa stala vsa zdrava slovenska kolonija v Buenos Airesu. Tudi Prekmurci so stali kot en mož trdno in ko so se zavedeli, da domovini znova grozi komunistična nevarnost, katero so že leta 1919 na lastni koži občutili, so se trdno postavili in od te črte tudi pozneje niso odstopili.

Najbrže so se tedaj že odprli tajni denarni viri in je komunistično časopisje začelo prepevati hvalo junaškim partizanskim podvigom, toda Mihajlovićeva zvezda je bila tako svetla, da so naši Primorci, vedno iskreni in navdušeni rodoljubi, vztrajali ob misli: ta je bil prvi, ki se je za naše narodne pravice javno postavil in zato nimamo razloga, da ga zamenjamo za nekega neznanega Tita. Nihče ni vedel o Titu ničesar povedati, vsak pa, kdor je pazno bral poročila, je čutil, da je nosilec komunizma in nič drugega.

Tako je D. Ž. obenem s svojo vzvišeno duhovno vlogo vršilo tudi svojo domorodno dolžnost, vedno na straži, da zadrži rojake, da ne bi zabredli v najnevarnejšo sodobno zmoto brezbožnega komunizma.

Tako je D. Ž. objavljalo srce trgajoče vesti o Turjaku in Grčaricah, o uboju duhovnikov in pokoljih najboljših fantov in deklet, o grozotah Krimske jame, ne da bi povdarjali besedo "partizani".

Med bralci se je večkrat oglasilo vprašanje, kako to, da D. Ž. nikoli ne prinese Titove slike. Vse časopisje je bilo polno slave o tem "narodnem heroju", toda v D. Ž. ni mogel najti vstopa. Razsodni rojaki so si znali prav tolmačiti, za nerazsodne bi bila vsaka beseda odveč, dokler so vsi

CONGRESO ASUNCIONISTA FRANCISCANO. Od 28. sept. do 4. okt. se je vršil v Buenos Airesu kongres "Marije v nebo vzete". Prišel je za to priliko iz Rima frančiškanski general Fr. Pacifico Perantoni, ki je častni gost Argentine in med številnimi odličnimi teološkimi osebnostmi tudi Fr. Carlos Balić, ravnatelj papeškega ateneja Antonianum v Rimu ter predsednik komiteja frančiškanskih kongresov.

V dneh kongresa so se vršila velika zborovanja, na katerih so govorniki obrazložili dogmatično osnovo verske resnice o Marijinem vnebovzetju. Namen kongresa je pripravljati pot razglasitvi Marijinega vnebovzetja kot dogmo.

El P. JOSE KASTELIC, fundador de la Revista

PRVI NEMŠKI MISIJONAR, ki se mu je posrečilo po redni poti zapustiti Nemčijo, Fritz Braun, S. J., se je 7. junija ustavil v New Yorku, odkoder bo nadaljeval pot v Tokio. Imenovan je za profesorja na katoliški univerzi. Pred vojno je 8.000 nemških duhovnikov, redovnih bratov in sester deloval ona misijonarskem polju.

AMBROZIJSKO BIBLIOTEKO v MILANU so odprli z velikimi slovesnostmi 14. VI. Med vojno je bila hudo poškodovana.

V HAVANI se je vršil V. mednarodni kongres gobavcev. Udeležilo se ga je 36 narodov, ki so poslali nanj 229 predstavnikov. Tudi Vatikan je poslal dva svoja zastopnika, Obravnavali so zlasti vprašanje, kako dvigniti moralno življenje v gobavskih naselbinah.

V MAINZU je 2. septembra princ Loewenstein otvoril 72. "Katoliški dan". Prvi se je vršil pred sto leti v istem mestu; zadnji pa je bil pred petnajstimi leti, pozneje jih pa Hitlerjev režim ni več dovoljeval. Ta "Katoliški dan" naj izpriča vitalnost nemške Cerkve in pokaže nova pota, ki naj jih nemška katoliška delavnost zavzame v Nemčiji. Obravnavali bodo naslednje teme: Pastoracija v današnji Nemčiji, socialni problemi, zakon in družina, mladinska gibanja, šola in vzgoja, mednarodna vzajemnost.

POLJSKI EPISKOPAT je naslovil na poljsko mladino pastoralno pismo, v katerem jo poziva, naj ostane v težkih časih zvesta krščanskim idealom.

V MUNCHNU je kardinal Faulhaber slovesno zaključil 2. mednarodni mla-

dinski kongres. Ob tej priliki je prvič po vojni maševal v napol podrti katedrali Naše Ljube Gospe.

PAPEŽ je ob priliki inauguracije novega semenišča na Janikulu imel vzpodbuden nagovor na domač kler iz misijonskih pokrajin.

NAJSTAREJSI ROKOPIS Izaijeve knjige je našel profesor Millar Bunows v Palestini. Rokopis izhaja iz prvega stoletja pred Kr., medtem ko je dose-daj najstarejše besedilo Izaija iz 9. stoletja po Kr. Tekst je ohranjen na pergamentu v najboljšem stanju. Poleg tega so našli v Palestini tri stare hebrejske rokopise: komentar k Habakuku, ascetični manual in meniška pravila (najbrž za esenske menihe).

V LOUVAINU se je vršil liturgični kongres, ki si je nadel nalogo študirati liturgično vprašanje v luči enciklike "Mediator Dei". Med udeleženci je bil tudi kanonik Cardijn.

V TOKIU so 9. julija odprli prvo žensko katoliško univerzo, ki jo je država priznala. Zaenkrat ima le dve fakulteti.

ŠTEVILO KATOLIČANOV V USA, Aljaski in na Havajskih otokih je presseglo letos 26 milijonov, kar pomeni 807.000 katoličanov več kot preteklo leto.

GENERALNEMU OPATU olivetanske veje benediktincev je ob priliki 600-letnice smrti bl. Bernardke Tolomeja, ustanovitelja Olivetancev, sveti oče poslal posebno spominsko pismo.

KATOLIŠKI SOCIALNI TEDEN se bo vršil od 27. septembra do 3. oktobra v Milanu na katoliški univerzi Sacro Cuore.

BL. VINCENCIJA GEROSA, druga ustanoviteljica Sestra Ljubezni, bo v kratkem kanonizirana.

PAPEŠKA AKADEMIJA sv. Tomaža Akvinca je ustanovila poleg filozofskega in teološkega še pravni razred. Poleg tega je začela izdajati mednarodno revijo: "Doctor Communis".

CENTRALNO SEMENIŠČE v Budimpešti praznuje letos 300-letnico svoje-ga obstoja.

RIMSKO PREBIVALSTVO je papeža Pija XII. imenovalo "Defensor civitatis" v zahvalo za njegovo izredno skrb za mesto Rim med vojno.

NADŠKOF IZ CINCINNATI-ja je objavil pastirsko pismo o poučevanju krščanskega nauka v USA.

ITALIJANSKI DOMINIKANCI so začeli v Bologni izdajati filozofsko-teološko revijo "Sapientia".

OB 700-LETNICI koelnске katedrale je tamkajšnji kardinal Frings pozval vernike, naj smatrajo za častno dolžnost, da pozidajo katedralo, ki jo je vojna precej poškodovala. Istočasno se je škofija slovesno posvetila Brezma-dežnemu Srcu Marijinemu.

100.000 KATOLIČANOV se je udeležilo londonske olimpijade (tujcev).

3. MEDNARODNI KONGRES FRANCOSKE KA se je vršil v Parizu od 1. do 5. julija.

BIVSI RUSKI DIPLOMAT, 67-letni profesor Bock, je bil 27. junija v Rimu posvečen v duhovnika.

30.000 LJUDI, večinoma delavcev, je poromalo v juniju k Mariji v Werl na Westfalskem. Od teh je bilo s Porurja 9.000 delavcev.

34. SOCIALNI TEDEN francoskih katoličanov se je vršil konec julija v Lyonu. Ob tej priliki je poslal papež Pij XII. po kardinalu Montini-ju predsedniku prof. Karlu Flong-u posebno pismo.

časopisi skoroda brez izjeme imenovali njegovo ime in prinašali njegovo sliko z vso častjo. Kako naj bi pač tujci razumeli, kakšna civilna vojna je divjala pri nas? Saj sem še jaz to s težavo umeval.

Človek je pač tak, da tistega, kar je bolešno, ne prizna rad in si skuša sam sebi tajiti. Saj smo vendar vsi imeli tako gorečo željo, da bi iz borbe Jugoslavija izšla zmagovalna, svobodna, edina in močna. Kdo si ne bi raje zatiskal oči, da ne bi bilo treba videti okrutega prizora?

"Duhovno življenje" je skozi vse tiste čase v vršenju dolžnosti poročalo o dejstvih tako, da ne bi nihče nikoli mogel očitati, da ni vršilo svoje naloge. Vsi dobri rojaki so skozi vse tiste čase vztrajali kot zvesti bralci in sotrudniki D. ž.

Še celo tedaj, ko je prišlo usodno leto 1945 in je D. ž. objavilo strahotno poročilo o pokolju vetrinjskih žrtev v Teharjih in o Kočevskem Rogu, se slovenska zdrava javnost ni dala omajati, čeprav je po "osvoboditvi Beograda" rdeče časopisje poskusilo slovensko enotnost razdvojiti.

Šele konec leta 1945 je uspelo rdeči propagandi, da je naše ljudi zbegala. "Slovenski list" je pod pritiskom "slogaštva", ki so ga diktirali komunisti, začel sramotiti protikomunistične begunce kot "zločince in izdajalce s krvavimi rokami".

Do tistega časa so bile vse naše nabiralne akcije skupne. Domovina je razdejana. Vsi potrebni so naši bratje, tega smo se držali. D. ž. je bilo na čelu nabiralne akcije in smo zbrali velike množine obleke za pomoč domovini.

Ko je pa tedaj postalo slepcem jasno, da domovina krvavi naprej, da so ječe polne najboljših ljudi, da so med nami naenkrat postali navdušeni zagovorniki "Titoslavije", tisti, ki so preje vedno imeli za svojo domovino samo zaničljivke, ko so nam prišli konkretni podatki o beguncih, smo sprevideli vsi, da je osvoboditev čisto nekaj drugega, kot tisto, kar smo želeli in za kar se je narod boril.

Tedaj je D. ž. jasno povedalo, da je treba beguncem pomagati. Naše delo ni, da med njimi iščemo zločincev, pač pa da bratom v stiski pomagamo.

Tedaj je zavrelo. Rdeči agenti so vse dotlej upali, da bodo ustrahovali vso slovensko javnost. Na zborovanjih so narodu, ki je željan jasnosti rad hitel na prireditve in zborovanja neprestano kričali o zločincih in izdajalcih. Na listo teh je prišlo tudi "Duhovno življenje" in moje ime. Tisti, ki so imeli nalogo, da slovensko javnost drže v zmedenosti, so bili tedaj občudovanja vredni v svojem navdušenem delu. Upali so, da se jim bo obneslo prav tako kot tatu, ki je, potem ko je tatvino že izvršil, skričal: "primite tatu" in tako zabil sled za seboj.

Slovenski list je tedaj definitivno zašel v rdeče vode in je ostalo D. ž. samo z dolžnostjo, da ljudem objektivno sliko podaja. Začel se je boj za obstanek. Rdeči agenti so hodili po hišah in skušali ljudem dopovedati, da so tudi oni izdajalci, če bodo D. ž. brali.

Tedaj se je pokazalo, kateri so nezanesljivi. Začeli so D. ž. vračati. Toda prave slike pa tudi to ni moglo podati, ker je v mnogih primerih kak navdušen rdečkar prestregel sosedovo D. ž. in ga zavrnil. Seveda je ta deloma tiha, deloma javna borba netila mržnjo, tako da je v nekaterih ustih iz "Duhovnega življenja" nastalo "farško...", od "gospoda Janeza" je pa ostal le še "far" ali pri manj vihravih: "Janez".

Ta "mrzla vojna" se je nadaljevala tako, da je sem pa tja "Slovenski Glas", ki je privzel novo ime, da bi tako dokazal svoj popoln prelom z vsem starim, prinesel napade na D. ž. Toda učinek je bil vedno manjši in je sedaj prišlo do tega, da je "Slovenski Glas" zgubil vse, kar je še resnih Slovencev, dočim D. ž. dobiva čim dalje več priznanj in zahval od ljudi, ki sedaj uvidevajo, da je res samo D. ž. ljudem pravo smer kazalo in pravo sliko o dogodkih podajalo.

Do srede leta 1947 je število naročnikov še padalo in smo tako izbrisali kakih 300. Tedaj je bila napetost na višku. Naši nasprotniki so bili prepričani, da bo prireditelj D. ž. lani — polom. Napeli so vse sile, da bi prepričali sodelovanje naši mladini in da bi zadržali občinstvo. Res je bio število nekoliko manjše kot prej, toda materialni uspeh je dokazal, da je stališče D. ž. neomajno.

Z dobrovoljnimi prispevki rojakov in prijateljev D. ž. smo tako prestali kritično dobo. Sedaj je pa čas, da se D. ž. razmahne in postane to, kar je potrebno slovenski skupnosti sedaj, ko je tako znatno narastla.

Nasprotniki so begali naše prijateljše z očitkom, "da D. ž. blati domovino; da je to sramota; da, če že nimamo kaj dobrega povedati, naj bi slabo raje prikriji".

Kdo ne vidi, kaka hinavščina se skriva v teh besedah! Seveda, tat in korupcijonist ne vidi rad, da kdo njegovo hudobijo razkrinka. Ali naj ima

ŠKOF DR. ROŽMAN O KOMUNIZMU V SLOVENIJI

Catholic Universe Bulletin prinaša obširen razgovor svojega urednika s prevzvišenim škofom dr. Rožmanom. Škof je v razgovoru razložil svoje mnenje o sedanjem položaju v Sloveniji in Jugoslaviji takole:

Odkar sem prišel sem v Združene države, me ljudje sprašujejo, ali je spor med Titom in Moskvo resna stvar ali je samo igra za kak tretji namen? Ali bo Tito vztrajal pri svojem stališču?

Zelo težko je odgovarjati na taka in podobna vprašanja. Nisem politik, ampak katoliški škof. Pa niti politik ali diplomat ne upa danes odgovoriti kaj določnega. Treba je čakati, da bomo videli razvoj in posledice.

SPOR MED TITOM IN STALINOM JE RESNIČEN

Po mojem čisto osebnem mnenju gre za resen spor. Končni uspeh teh stvari bo nova čistka v komunistični stranki, kakršne so med komunisti v navadi. Glave vseh tistih, ki so kakor koli užalili vodstvo svetovnega komunizma, morajo pasti. Obsodba, da je kdo trockist, pomeni isto, kot biti obsojen na smrt.

V Jugoslaviji je velika večina ljudstva prisiljena sodelovati s Titom, med mladino pa tudi počasi vzgaja in pridobiva pristaše, je dejal škof. Vendar je zelo dvomljivo, da bi mogel Tito biti močnejši kot pa orožje Kominforme, tudi če mu priznamo še tako moč v Jugoslaviji.

V SLOVENIJI DELA KOMUNIZEM ENAKO KOT V JUGOSLAVIJI

Glede komunističnega delovanja v Jugoslaviji je škof povedal: Komunizem v moji domovini dela prav isto, kar dela v vseh drugih deželah, kjer je prišel na oblast: Sistematično presnavlja družbo po komunističnih načelih, program in metodah. V Jugoslaviji gre to še hitreje kot pa je šlo v Rusiji potem ko je revolucija začela. Uspehi so slični onim v Rusiji. Cerkev ima še vedno takozvano svobodo bogoslužja. Služba božja se mora opravljati med stenami cerkva. Posamično sicer tudi v tem oziru delajo močne in neprijetne motnje lokalni komunistični brezbožneži.

Svoboda verskega pouka je že bistveno okrnjena. Dasi je še vedno dovoljeno poučevanje verouka v šolah, vsaj v nekaterih, če to izrecno zahtevajo starši ali nad 14 let stari učenci, vendar je praktično poučevanje nemogoče, ker ni duhovnikov, ki bi verouk poučevali

vsaj enkrat na teden. Navadno je duhovnikom dovoljeno, da poučujejo verouk po rednem pouku. Toda, če je v župniji recimo dvajset razredov in dva duhovnika, ki smeta poučevati, pride duhovnik komaj enkrat na mesec v vsak razred. To se ne more imenovati verski šolski pouk.

Moramo pa še upoštevati, da komunistične oblasti zahtevajo posebno dovoljenje za poučevanje verouka v državnih šolah. Drugih šol itak ni — ker so vse katoliške šole odpravljene. Duhovnik, ki ga komunistične oblasti iz kakršnega koli razloga ne marajo ali se jim zdi sumljiv, sploh dovoljenja ne dobi. Zunaj šole je vsako poučevanje verouka prepovedano.

PREGANJANJE DUHOVNIKOV

Duhovniki neprestano čutijo težko nadzorstvo komunistične tajne policije in lokalni komunisti ji hsami stalno nadzorujejo. Izvrševati morajo svoj poklic v stalnem strahu. So brez sredstev. Cerkev ne sme pobirati svojih taks ali darov. Kar ljudje darujejo iz lastnega nagiba, to je vse, kar duhovnik dobi. Ne sme pa prositi, niti sam pobirati zase ali za bogoslužje ali za cerkvene potrebe.

V treh letih je bilo 39 duhovnikov obsojenih na 339 let zapora in prisilnega dela. Obsodbe so bile vedno oizrečene pod pretvezo, da je duhovnik zagrešil kak politični prestop, bodisi kot reaktionar, kot špijon za korist tuje države, posebno v korist Združenih držav Amerike ali pa kot kake druge vrste sovražnik države.

To je 2000 let stara zvijača nasprotnikov cerkve in njenih preganjalcev. Vedno napravijo kak zakon, ki ga katoličani po svoji vesti ne morejo izpolnjevati in katoličane preganjajo radi tega, ne izrecno radi verskih razlogov in vzrokov, ampak zato, ker ne izpolnjujejo veljavnih zakonov.

ZAKAJ JE BIL ŠKOF OBSOJEN?

Škof je takole pojasnil:

Pri radiju sem sedel in poslušal mojo obtožbo in obsodbo. Računal sem na pravičnost Angležev in njihove vojne uprave v Celovcu, kjer sem takrat bil, da me ne bodo izročili. Nisem bil razočaran, res me niso. Odgovor na to, zakaj sem moral biti obsojen, je pa dala prav lepo obramba v procesu, ki je povedala resnico hote ali nehote. Branitelja so mi postavili komunistični uradniki sami. Ta branitelj je takole govoril:

“Škof je moral odločiti, ali gre s pa-

pežem in dela po njegovih navodilih ali pa se odloči za ljudstvo. Škof Rožman je bil fanatičen pristaš papeža in zato se je odločil proti ljudstvu”. — To so bile besede branitelja.

Treba je še dodati, je dejal dr. Rožman, da je res škof bil ves s papežem in Cerkvijo in se ni niti trenutek obotavljal v tem oziru. Škof je sprejel kot resnico, kar je papež Pij XI. rekel in zapisal o komunizmu leta 1937 v svoji encikliki Divini Redemptoris.

Škof je predobro poznal taktiko komunizma med njegovimi verniki. Škof je vedel za končne namene komunistične revolucije. Prav zato je bil popolnoma prepričan, da je brezbožni komunizem največja nevarnost izmed vseh, kar jih je gđaj grozilo malemu slovenskemu narodu v njegovi zgodovini.

Zato je škof iz ljubezni za svoj globoko pobožen katoliški narod, ki tako vdano in vneto časti Mater Božjo, začel učiti, opominjati in svariti svoje vernike pred nevarnostmi komunizma in njegovega brezboštva, zato je trgal komunistično masko narodnostne ljubezni, pod katero so tedaj komunisti v Sloveniji skušali prikrievati svoje brezbožne in veri sovražne namene.

S tem si je ljubljanski škof nakopal veliko sovraštvo komunistov, ki so sklenili, da ga umore. Ker ga pa niso dobili v svoje roke, so ga obsodil iv ječo v odsotnosti.

V zadnjem času, je nadaljeval škof, sem imel zadoščenje, ko so komunistični voditelji v Jugoslaviji javno in slovesno izjavili, da so tajno pripravljali takozvano ljudsko fronto že od leta 1934, da torej prav ta ljudska fronta ni nastala kot spontano gibanje za osvobodjenje, ampak je bila od vsega začetka smiselno pripravljeno orodje komunistične stranke z namenom, da spravi ljudska osvobodilna fronta komunistično stranko na oblast.

Prav to pa sem trdil in ugotovil v prvih začetkih in prav zato so me napadli. Sedaj trdijo isto komunisti sami, ko se skušajo braniti pred obtožbami Kominforma.

Škof je dodatno pojasnil, da še ne more povedati, kako je prišlo do tega, da je šel v inozemstvo, ker bi izpostavljal nekatere ljudi nevarnosti preganjanja.

Ko je urednik škofa vprašal, kaj misli o bodočnosti svojega naroda, je škof odgovoril: Sam Bog edini to ve.

Poslednja maša č. g. Kastelica pod Akonkagu
La última misa del P. José Kastelic.

svet ves naš narod za divjake in nasilnike, če so taki tisti, ki so se pritepli do oblasti in domovino predstavljajo. Domovina je narod, ne pa tisti, ki ji kri pijejo in v imenu komunizma narod zatirajo.

Res je, da bi se D. ž. praviloma držalo samo verske in kulturne smeri. Dokler so bile razmere normalne, je tako tudi bilo. Toda zadnja leta, ko so hoteli temni elementi speljati v zmoto ves narod, je nujno nastopila dolžnost, da D. ž. prepreči hudobiji pohod. Res se je marsikdo tedaj jezil, seveda pod vplivom rdeče lažne gonje, toda danes dobivamo dan za dnem zahvale in celo to je nekdo sporočil: “Povejte gospodu Janezu, da sem bil večkrat nanj hud, kaj take reči piše v D. ž. Danes priznam, da je imel prav in le škoda, da ni še več zapisal, ker bi me nemara le prepričal, kaj je komunizem in bi tako ne padel v to prekleto past, da sem se vrnil domov...”

Sedaj je to za nami. D. ž. je svojo “politično” nalogo dovršilo. Sedaj že lahko prepusti vse tisto “Svobodni Sloveniji” in se pomakne nazaj na svoje pravo mesto, katero ima verska, vzgojna in kulturna revija.

Vsi stari prijatelji in vsi novodošli Slovenci pa sprejmite D. ž. kot svojega prijatelja. Od Vas je odvisno, če bo dovolj močno, da bo moglo vsestransko spolniti svojo vzvišeno nalogo za dušni in telesni blagor Slovencev.

1200 años católicos

Los años 1944-1950 significan para los eslovenos un jubileo poco común. Hallándose el pueblo en una situación difícil y empeñado en una guerra fría, defendiendo su carácter de un pueblo católico, contra el comunismo ateo, no puede ni siquiera poner de manifiesto el memorable hecho del duodécimo centenario, desde que abrazó la religión católica.

No pudiendo celebrar tal acontecimiento los eslovenos en la patria, con tanto más deber nos toca a los eslovenos en la Argentina, de recordarlo y ofrecer con tal motivo a los lectores de la "Vida Espiritual" una breve síntesis de los hechos más memorables referentes a su entrada a la Iglesia de Jesucristo.

La gran migración de las naciones en los primeros siglos de nuestra era, movilizó también a los pueblos eslavos, hasta entonces habitantes de las regiones entre los Carpátos, Urales y Cáucaso.

Los eslovenos, por cierto la más arriesgada tribú de la raza eslava, se lanzaron, a fines del siglo V a través del Danubio, sujetando los restos de la población celta y romana, sobrevivientes de los estragos hunos, para instalarse en las regiones que luego constituyeron su patria. Los cursos superiores de los ríos Drava y Sava, ambos afluyentes del Danubio, y el río Soča (Isonzo), que desemboca en el Adriático, con sus afluentes: Mura, Krka, Kolpa, Savinja, Sora, Vipava y demás ríos y arroyos, marca con la dirección de la invasión y determinaron también la formación de distintos ducados eslovenos. Así se hicieron los eslovenos dueños de casi todo territorio entre el Danubio y el Mar Adriático como límite norte y sur, encuadrado entre la llanura del norte de Italia en el Oeste y la llanura húngara e nel Este. El año 568 se considera, como la fecha en que la instalación de los eslovenos en esas regiones fué definitiva y completa.

En el transcurso de los siglos bajo la presión de los vecinos germanos, romanos y húngaros, el territorio esloveno se fué reduciendo hasta lo que queda hoy apenas la mitad de lo primitivo: son 25.000 kilómetros cuadrados con 2 millones de eslovenos de los cuales la cuarta parte está en el exterior.

LOS PRIMEROS MISIONEROS DE LOS ESLOVENOS

La tierra eslovena conoció el cristianismo ya en el segundo siglo de nuestra era. Emona, Celea, Petovio y Virunum eran sedes de obispos y tienen sus mártires y escritores en los anales cristianos. Los hunos arrasaron con todas esas poblaciones, de modo que los eslovenos al entrar en el país, no hallaron más que ruinas de las basílicas. Como la población anterior emigró o se alejó a las regiones retiradas entre las montañas, pasaron varios decenios antes de que el cristianismo lograra presentarse en forma organizada. Algunos eremitas empezaron el apostolado pero en forma esporádica y sin relación con la autoridad eclesiástica.

El primer misionero registrado y autorizado formalmente con la tarea de cristianizar a los eslovenos era San Amando (a. 630), obispo de Utrecht en Holanda. Por desconocer el idioma no obtuvo éxito y abandonó la misión. Era un momento de gran tirantez entre los eslovenos y germanos, ya que poco antes se formó el "Estado de Samo", producto de la unión de los eslovenos y checos forjada durante la ruda lucha contra los francos. Las pasiones políticas eran tan subidas que el cristianismo, importado del país germano, no pudo hallar aceptación.

Recien cien años más tarde, luego de duras luchas contra los avaros, que sólo con ayuda de los ya cristianizados bávaros fueron vencidos, luego de establecidos los contactos culturales con los bávaros y francos y en vista de la necesidad de orientarse hacia el Occidente, los misioneros encontraron abierta la puerta al país esloveno.

La creación de la sede obispal en Salzburgo y su independización de Moguncia (Mainz) aportó notablemente a la descentralización de la influencia política germana. Salzburgo tuvo unos obispos de gran comprensión del espíritu cristiano y de santidad personal,

entre ellos Virgilio, oriundo de Irlanda. En tales condiciones hallaron los misioneros condiciones favorables.

El cristianismo ganaba cada vez más simpatías y tan fué así que en el año 743, cuando el "voivoda" (rey) Borut, cumpliendo lo convenido con los bávaros que salvaron a los eslovenos del peligro avaro, al mandar a Bavaria a su hijo Gorazd y sobrino Hotimir como rehenes, pidió que se les instruyese en el cristianismo. Cinco años pasaron luego ambos en el convento benedictino en la isla del lago Hiemsee. Fueron bautizados en el año 744 profundizando luego sus conocimientos religiosos hasta tal punto que quedaron ambos profundamente compenetrados de la enseñanza evangélica.

EL PRIMER "VOIVODA" CRISTIANO

Cuando en el año 750 murió el voivoda Borut, regresaron ambos príncipes ocupando el trono. Junto con ellos llegó también el moje Mayoran, el maestro de ambos, al cual eligió Gorazd por su principal consejero.

Bajo el mando de Gorazd, cristiano fervoso, ayudado por Hotimir, su amigo inseparable, no menos penetrado por el fuego divino, y guiados por el prudente maestro Mayoran, prosperó rápidamente el evangelio entre los eslovenos carantanos, que era la más importante formación política eslovena en aquella época, abarcando la región del curso superior de Drava.

Gorazd murió a los tres años. Le siguió en el trono su primo Hotimir que favorecía más todavía el cristianismo. En el último año de su vida, en 760 vió realizado ya su gran deseo: los eslovenos ya saludaron a su primer obispo que era Modesto (oriundo de Irlanda), mandado por el obispo Virgilio de Salzburgo, con varios misioneros, educados en el convento de San Pedro en Salzburgo, para tal fin.

Entonces empezó la labor sistemática. En los centros antiguos, junto a las carreteras romanas en las ruinas de las ciudades arrasadas sobre los restos de las iglesias destruidas empezaron a levantar santuarios, entre los cuales el primero en Virunum, donde ya en 760 fué consagrada la primera iglesia, pero no se había creado todavía una diócesis independiente.

El primer misionero y obispo esloveno es pues el irlandés Modesto que colocó las bases para la compenetración cristiana del pueblo esloveno.

LA REACCION PAGANA

Pero sucedió como siempre en la vida de los individuos y de los pueblos. El evangelio exige renunciar a sí mismo y a muchas cosas que la carne apetece desordenadamente. El demonio, cuyo invento es el paganismo antiguo, la brujería de la edad media, el espiritismo, comunismo y demás herejías de la edad moderna, hace todos los esfuerzos posibles para sustraer a las personas y a los pueblos enteros a la luz del evangelio para mantenerlos sumidos en las tinieblas. Con la misma astucia que usó para engañar a los primeros padres en el Paraíso trabaja a través de los siglos, para frustrar así la obra de la redención.

La prosperidad que gozó el evangelio bajo la sabia dirección del voivoda Hotimir y del obispo Modesto exasperó a los representantes del paganismo. Con el pretexto de ser "defensores de la libertad e independencia" preocupados no del bien del pueblo sino de sus intereses personales mezquinos, provocaron varias insurrecciones, cuyo resultado fué inútil derrame de sangre fraternal. El pueblo, amante de su libertad política, se dejó arrastrar a la contienda general recién después de frustradas dos primeras tentativas parciales.

No tenemos datos detallados de esos acontecimientos cruentos. Lo que sabemos es, que el primer levantamiento se produjo en 765, después de la muerte del

obispo Modesto. Pero Hotimir logró sobreponerse esta y la segunda vez también. Las simpatías que tenía ese voivoda en su pueblo desarmaron a los enemigos de la cruz. Su justicia y generosidad demostraban al pueblo de que la cruz de Jesucristo y su doctrina aseguran la felicidad.

En 769 murió Hotimir. Los paganos aprovecharon su desaparición logrando triunfar y arrasar con todos los centros florecientes cristianos. Los misioneros tuvieron que abandonar el país. Toda la obra de Modesto pareció condenada a la desaparición.

Pero Dios no lo permitió. Las enseñanzas y el ejemplo de Mayoran y de Modesto impresionaron tanto que el pueblo ya no quiso renunciar al cristianismo. La propaganda enemiga no tuvo razones convincentes, pues lo cierto es que el contacto con los bávaros, que ejercían cierta supremacía sobre la Carantania, demostró que no se trataba de esclavizar a los eslovenos sino de beneficiarlos en su lucha contra los avaros, para conservar su libertad.

Pronto hubo una reacción a favor del cristianismo. El partido cristiano, ayudado por el caudillo bávaro Tasilo triunfó en 772 para quedar luego, bajo el voivoda Valtunk, los eslovenos, definitivamente integrados en la Iglesia Católica y en la familia de los pueblos civilizados europeos..

Los enemigos de la Iglesia abusan grandemente de algunos hechos verídicos o supuestos, relacionados con la implantación del cristianismo en algunos países europeos, donde dicen se imponía la cruz a fuerza de la espada. A nadie debe eso confundir. Sucedió entonces lo mismo que sucede ahora y siempre seguirá pasando: cuando los poderosos y aventureros suponen que con ponerse en sus emblemas la cruz pueden sacar algún provecho, lo hacen con todo descaro, según su gana. Pero cometen gran injusticia aquellos que luego confunden los términos, calumniando a la religión que ha sido abusada, en lugar de acusar al verdadero culpable que trató de valerse de la religión como instrumento para sus fines imperialistas.

Felizmente no hay ni siquiera punto de apoyo para semejantes suposiciones en la implantación del cristianismo entre los eslovenos. Al recibir el evangelio, los eslovenos conservaron su independencia, encuadrados si en la grandiosa formación del Imperio Cristiano de Pipino y luego de Carlomagno, pero eligiendo libremente a sus voivodas y conservando sus derechos democráticos y leyes antiguas en cuanto no discrepaban con la moral del evangelio. Tan es así que precisamente el hecho de haberse encuadrado libremente entre los pueblos cristianos, aseguró la existencia del pueblo esloveno y le preservó de la desaparición, a la cual han sido condenados algunos pueblos eslavos en el norte europeo (Prusia) que se resistieron al evangelio y que, en lugar de abrir las puertas a los misioneros cristianos, fueron invadidos con espada y fuego y luego sumergidos en el mar germano.

EL CRISTIANISMO TRIUNFA.

Tranquilizado el país, el voivoda Valtunk dirigió otra vez el pedido al obispo de Salzburgo, para que le mandase los misioneros. El obispo Virgilio, el también oriundo de Irlanda, respondió al pedido con un programa perfecto. Comprendió que no bastaba con mandar algunos misioneros sino que había que proveer a los eslovenos con el clero nacional. En acuerdo con los patriarcas de Aquilea, ubicada al sur de las tierras eslovenas, se ideó un plan de alto alcance. Mientras el obispo Virgilio fundó dos conventos benedictinos en los límites norteños eslovenos uno en Innichen (769) otro en

Kremsmünster (777), se estableció el tercero también sobre la costa adriática en Štivan (cerca de Devino, al oeste de Tergeste, hoy la disputada ciudad marítima de Trst).

Esos tres conventos tenían la misión de formar el clero para los países eslovenos. Como en Salzburgo, Virgilio, así era un amigo sincero de los eslovenos el patriarca de Aquilea Paulino II, contemporáneo de Arno, sucesor del obispo Virgilio y él también gran amigo de los eslovenos. Los dos recorrieron los países eslovenos predicando ellos mismos en el idioma esloveno y para evitar choques celebraron en 796 una entrevista en la cual determinaron de común acuerdo el método del apostolado y los límites. Se fijó el río Drava como línea divisoria entre ambas sedes episcopales, determinación que Carlomagno convirtió en ley en 811. También se estableció la norma, de introducir el cristianismo con la palabra y no con la espada, tesis que querían imponer algunos representantes germanos, pero que en realidad era en oposición con las normas puestas por Carlomagno. San Paulino II, patriarca de Aquilea, que lleva el título de "Apóstol de los eslovenos" (787-802) supo hacer prevalecer el criterio de la caridad y de la conquista pacífica de los eslovenos para el evangelio. Ambos obispos, tanto San Paulino cuanto Arno movilizaron, en acuerdo con Valtunk la organización religiosa del país y a fines del siglo VIII ya se registran centros de algunas futuras parroquias tanto en la parte al Norte del río Drava correspondiente a la jurisdicción de Salzburgo, cuanto al sur de ese río, donde actuaban los misioneros de Aquilea.

El desarrollo de la situación política era adversa para la independencia eslovena. Gracias a la protección que brindaban a los eslovenos los obispos de Salzburgo y los patriarcas de Aquilea se respetaban los derechos antiguos y las costumbres democráticas eslovenas. Los voivodas carantanos ya pronto dejaron de ser de sangre eslovena, pero el antiguo rito de la entronización en un trono de hoscas piedras, sacadas de las ruinas de un

El obispo de Salzburgo bautiza a los príncipes eslovenos Gorazd y Hotimir (a. 744).

templo pagano en Virunum, realizada en el idioma esloveno entre grandes festejos populares tradicionales se conservó durante muchos siglos entronizándose así a los emperadores germanos por voivodas eslovenos.

LOS SANTOS CIRILO Y METODIO (867)

Con todo, la diferencia entre las prácticas usadas en las regiones que respondían a Salzburgo y aquellas de Aquilea, eran notables. Mientras en Aquilea jamás notamos esfuerzos para romanizar a los eslovenos conservándose los límites eslovenos a través de los siglos en la misma línea, llegando hasta la propia ciudad de Aquilea y el río Tagliamento, registramos por parte de Salzburgo continuos esfuerzos de infiltración de los germanos a las regiones eslovenas. Junto con los misioneros venían frecuentemente los colonos germanos instalándose en los amplios valles alpestres donde la población eslovena era escasa. Lo malo de esa colonización fué que a pocos años esos colonos buscaban como hacerse amos de la comarca y trataban de desplazar la aristocracia eslovena.

En aquella época se afirmó muy notablemente como reinado esloveno independiente el de Panonia en Blatograd. El centro de la cultura eslovena se trasladó allá, bajo la protección de Pribina y Kocelj, los dos príncipes famosos eslovenos que comprendieron las necesidades del momento. Para poner freno a la invasión germana y para asegurar a la religión la libertad verdadera se puso Kocelj en contacto con los santos Cirilo y Metodio que, al emprender su primer viaje a Roma desde Moravia, se detuvieron unos meses en Blatograd. Luego de familiarizarse con la situación y en vista de la gran semejanza del idioma esloveno con el eslavo que figuraba en los libros de ellos, decidieron los santos hermanos intervenir también en favor de los eslovenos.

Durante los meses que pasaron en Eslovenia, eligieron 50 jóvenes dándoles la instrucción en sus letras eslavas y en el evangelio. Luego les llevaron a Roma para hacerles ordenar sacerdotes y para obtener la autorización de la Santa Sede para introducir en Eslovenia el idioma eslavo como lengua litúrgica, ya que la gente no entendía el latino y no quería el alemán.

Larga es la historia de las luchas que tuvo que enfrentar San Metodio para difundir la liturgia eslava, pero gracias a la intervención de los apóstoles eslavos la corriente germanizadora quedó detenida y tan es así que justo a este choque de los mundos eslavo y germano en el suelo esloveno debemos los eslovenos no sólo el profundo arraigo del cristianismo en toda la extensión del país, sino también los inicios de la cultura eslovena.

LOS MONUMENTOS DE FREISING

Al volver San Metodio de Roma, tenía el título de arzobispo de Sirmio con la jurisdicción sobre la Panonia y con el derecho de implantar la liturgia en el idioma esloveno valiéndose de letras eslavas. Ese mismo hecho obligó a los obispos de Salzburgo y Freising, que

adquirieron grandes posesiones en el suelo esloveno de tomar la particularidad eslovena más en cuenta y gracias a esa circunstancia obligaron a los sacerdotes encargados de la misión en Carantania y Carniola a aprender el esloveno. Con tal fin se compusieron en esloveno las oraciones principales y algunos sermones, pero escritos en letras latinas. Dios quiso que se conservaron tres páginas en pergamino, que contienen la fórmula de la confesión, algunas oraciones y un sermón, formando parte de un voluminoso codex llamado "Monumentos de Freysing" conservados hoy en el museo de Múnich en Alemania hasta el año 1803 propiedad de la catedral de Freising. Se supone que ese mismo texto lo tenía el obispo Abram, cuando realizaba la gira por el país esloveno.

Hay ciertos puntos en discrepancia acerca de esos famosos trozos de pergamino, pero lo cierto es que tenemos en ellos los eslovenos los documentos más antiguos de nuestro idioma y de la religión católica. Si bien ha sido la corriente germana que trataba a reducir cada vez más las tierras eslovenas, han sido los obispos de Salzburgo los que hicieron escribir en nuestro idioma el primer escrito que se conservó como documento más antiguo del esloveno y también de cualquier otro idioma eslavo.

La pacífica penetración cristiana que venía de Aquilea, la popularidad que adquirió rápidamente aquella que procedía de Blatograd con la liturgia eslava y la tempestuosa procedente de Salzburgo, completaron la conversión eslovena en el siglo nono, del cual ya datan las parroquias más antiguas eslovenas.

Los voivodas Borut, Gorazd, Hotimir y Valtunk, el sacerdote Mayoran, los obispos Modesto, Virgilio y Arno, el Patriarca San Paulino II, Kocelj y los Santos Cirilo y Metodio son los prohombres del cristianismo entre los eslovenos.

En el siglo XI se establecieron en Eslovenia muchas órdenes religiosas y en ese siglo se fundó también la primera diócesis eslovena con sede en Carantania. Su fundadora era Ema, la primera flor de santidad canonizada entre los eslovenos, pero debemos mencionar también a los anteriores que canonizó el pueblo: el primer obispo Modesto y dos príncipes: Domician e Ingo

A través de los siglos el pueblo esloveno quedó firmemente fiel a la Iglesia Católica afirmando su fe en la lucha tresecular contra los turcos y durante dos siglos contra los protestantes. Tanto la avalancha turca como el protestantismo se rompieron en el dique de la fe eslovena. También el racionalismo del siglo pasado no logró socavar su constancia religiosa. Por eso tenemos plena confianza de que bajo el amparo de Nuestra Señora, a la cual están dedicados los santuarios y las ermitas en las lomas eslovenas y las iglesias en sus pueblos, en cuyo honor se reza todas las noches el rosario en los hogares eslovenos, triunfará la verdad evangélica y la fidelidad a la Iglesia Católica también en la lucha contra el comunismo.

CASA "BOYU"

OLAZABAL 2336 pol kvadre od vogla Cabilda 2300)

Trgovina z urami, zlatino, srebrnino in nakitom. Slovensko podjetje z lepo in okusno izbiro. — Popravila ur in zlatnine vestna in točna. Našim rojakom, slovenskim kupecem dajemo poseben popust.

Obiščite nas, da se prepričate!

Odprto vsak dan od 9. do 12.30 in od 15 do 20.

MOLITVENIKI

Na razpolago so Kristus Kralj (\$ 5.—) in Večna Molitva (\$ 10.—) nova izdaja.

SLOVENIJA V SLIKAH

Album 250 izbranih slik iz vseh strani slovenske zemlje na razpolago. — Cena 15.— \$.

AKADEMIJA KRISTUSA KRALJA, ki je bila v domovini upeljana kot redna vsakoletna svečanost prvega reda, se bo tudi letos vršila. Opozarjamo na to rojake, da se pozanimajte, kje in kdaj, ker doslej še ni bilo mogoče najti primerne dvorane.

Radi tega bomo opustili ta dan običajno romanje v Novo Pompejo in bomo poromali tja pozneje.

ROŽENVENSKO SLOVESNOST pa bomo praznovali na Avellanedi 24. okt. dopoldne in popoldne s slovenskimi večernicami. Povabljeni ste rojaki, da pogledate tisto popoldne na Avellanedo, Manuel Estevez 630 ob 16. uri.

Ko smo Slovenci postali kristjani

NAJČUDOVITEJŠA IN DO DANAŠNJE TUDI NAVZVEN NAJBOLJ RAZGIBANA DOBA ZGODOVINE JE DOBA NASTANKA IN UTRDITVE KRŠČANSTVA. Njegov božji učitelj mora na križ, njegovi neuki učenci v muke, vedno bolj številni verniki v katakombe — a prodiranja sv. Duha nihče ne ustavi. Poganski Rim se zruši, da postane papežev sedež, da izžareva Jezusovega duha, notranji mir in omiko na vsa ljudstva, ki se mu približajo. In glej, kot na kako skrivno povelje se mu bližajo plemena iz Azije, z razpuščenih vzhodnoevropskih planjav in gozdov: selitev narodov, neustavljiv tok na jug in zapad. Gnetó se, uničujejo, mešajo, ustanavljajo nove državne tvorbe — in iz surovih, bednih barbarov postajajo močni in srečni otroci katoliške Cerkve: Franki že v 5. stoletju, nato Irci, Angleži, Španci, prebivalci Italije, Nemci in končno še Slovani. Pričenjase **ZLATA DOBA SREDNJEGA VEKA**, veka harmoničnih in silnih osebnosti, najvišje kulture in reda. Za vse to pa je bilo posebno v začetku treba velikanskih naporov, žrtev, bojev.

Prav v teh stoletjih so se naši predniki poslovili od gozdnatih in močvirnih predelov na vzhodu in severu od Karpatov in prodirati ob obeh straneh te gorske verige, potem pa po večnih dolinah na zahod daleč v Alpe. Prinesli so v sebi in s seboj **DEDIŠČINO PRASLOVANSKEGA RODU**, iz katerega so izšli. Bili so mnogobožci in poznali razmeroma malo civilizacijskih dobrot. Še v 9. stoletju to priznava moravski vladar Rastislav, ko piše cesarju Mihaelu: "Mi Slovenci smo preprosti ljudje." Katere poteze v značaju naj bi bile zanje značilne kot za vse prvotne Slovence, se da po zgod. poročilih in po poznejšem razvoju dosti gotovo domnevati. Sem gre n. pr. zaljubljenost v demokratično ali celo anarhično nevezanost posameznika; teženje po družbeni enakosti; nagnjenost k razglabljanju in dvomljivosti; hitro, pa tudi nestanovitno navdušenje; popustljivost volje; potrpežljivost. Ti in taki ljudje so prišli prav pred vrata Italije, zaprli pot srednji Evropi do Sredozemlja in stopili na prehod med vzhod in zapad. Kako da se na tem mestu, med najmočnejšimi narodi, maloštevilni in dolgo le v plemenskih organizacijah preživeli tisočletja in več — medtem ko so mnogo močnejši rodovi polabskih in pomorskih Slovanov izginili — to štejemo po pravici med **IZREDNE POJAVE V ZGODOVINI**. Med vzroki tega pojava je gotovo prvi in najvažnejši **KRŠČANSTVO**.

Slovenecem je zasijala luč z zahoda in Previdnost sama je pripravila pogoje, da so jo prejeli. Krščanstvo je vladalo po naših krajih že ob koncu rimske dobe. Štiri škofije so vzdrževale in krepile njegovo blagonosno delovanje: emonska, celejska, poetovijska in oglejska. Poganski Slovenci in Obri so prve tri zatrli, škofje so se zatekli v Istro in nastali sta tam dve novi škofiji, v Aemoniji (Novem gradu) ter Pedeni (Pičnu), da sta se nekaj časa vsaj skromno nadaljevali prizadevanje stare emonske in poetovijske. Koliko uspehov je imelo to delo, predvsem pa, kolikšen je bil vpliv Ogleja v prvih dveh stoletjih po naselitvi, je težko reči, skoro gotovo je šlo le za posameznike, ki so na skrivaj prejeli evangelij. Prav tako je bilo v začetku z misijonskim trudom salzburških duhovnikov. Politična nasprotstva z zapadnimi sosedi, ki so prej sprejeli krščanstvo, so silno zavirala njegovo pronicanje med Slovence. Kako je slednjič h koncu prve polovice 8. stoletja strah pred Obri premagal odpor do Bavarcev, o tem nam sporoča tistodobni spis "Spreobrnitev Bavarcev in Karantancev". Slovenski knez **BORUT** je rešil svoje ljudi pred bližajočo se vojsko Obrov-psoglavcev s tem, da si je pri katoliškem bavarskem vladarju isprosil pomoč. Ta skupni boj in skupna zmaga sta prinesla Slovence vsaj posredno tole: 1. **REŠITEV PRED OBRI**; 2. **POKRISTJANJENJE**; 3. **zapadno KRŠČANSKO-RIMSKO KULTURO** in počasno sprejetje rimsko-nemškega družbenega reda; 4. z naštetimi dejstvi pa **POGOJE ZA NADALJNI OBSTANEK**; 5. **POLITIČNO ODVISNOST OD NEMCEV**.

Naši predniki so stali tedaj na razpotju, bila jim je odločilna ura. Po božji dobroti so se prav odločili, zase in za nas. Bilo je to v tistem **STOPADLA** zapadna gotska država v Italiji, 60 let nato logobardska; mohamedanci si pokoré vso severno Afriko in vdero na Pirinejski polotok, Kalifat doseže strahotno razprostranjenost in moč, ki grozi vsej krščanski Evropi do silovite bitke med Toursom in Poitiersem (q32.), ko so Franki na zahodu storili podobno, kot so pozneje stoletja izvrševali slovanski kristjani kot zid pred fanatičnimi krivoverci z vzhoda. Med Nemci nadaljuje delo irskih in frankovskih misijonarjev sv. Bonifacij, "apostol Nemcev", ki ga 754. leta ubijejo še poganski Frizi. Končno se iz vrenj in bojev dvigne mogočna frankovska država, iztreblja zapadne Slovence in raztegne pod Karlom Ve-

BRIZINSKI SPOMENIKI

Ob 1200-letnici pokristjanjenja Slovencev se spominjamo s ponosom tega najstarejšega spomenika slovenske pisane besede.

Sicer je vsakemu Slovincu znano ime briziških spomenikov, a ker so prav zadnja leta te spomenike bolj temeljito preiskali, zato je prav, da opozorimo našo javnost na novejšo ugotovitev.

Najprej je naš veliki ponos to, da imamo od vseh slovanskih narodov ravno Slovenci najbolj star originalen spomin naše zapisane besede. Pa tudi drugih narodov je prav malo, kateri bi mogli prinesiti dokument, spisan v 10. stoletju.

Briziški spomeniki se imenuje pergamentna knjiga, ki ima 169 strani in se hrani v narodnem muzeju v Münchenu na Bavarskem. Tri strani tiste knjige, to je 78, 158 in 160 so pisane z latinskimi črkami v slovenski besedi, ki se sicer loči od sedanje klasične slovensčine in se približuje staroslovenskemu jeziku, toda po vsestranskih preiskavah je razvidno, da je to slovenski ljudski jezik, kot se je tisti čas govoril na Koroškem.

Rokopis je vzbudil pozornost učenjakov leta 1803, ko je bil prenešen iz Freisinga v muzej. Dotlej je bil last briziške stolnice. Ta škofija je imela namreč v srednjem veku velika posestva na slovenskih tleh in je k njej spadal velik del Gorenjske s škofjo Loko in široko okolico.

Ti škofje so imeli zato mnoge zveze s Slovenijo in je zgodovina škofije zelo povezana s slovensko zgodovino. Prav zasluga briziških škofov je torej tudi, da imamo tako slaven spomenik naše besede in vere naših davnih prednikov.

Res so samo trije listi slovenski, ostalo je pisano v latinščini. Toda prav ti so ogromnega pomena, ker služijo tudi kot oporišče za študij Slovencev v 10. stoletju.

Sveta brata sta za Slovence zamislila posebne slovke in sta knjige prinesla tudi v Slovenijo že leta 867. Tedaj se je že začela borba med Vzhodom in Zapadom za našo zemljo. Prav to je nemške škofje prisililo proti cirilmetodijiški

El trono ducal, que se usaba para la entronización del duque (vóivoda) de Carantania desde el siglo VII hasta 1414.

Vojvodski stol na Gosposvetskem polju.

zamisljati postaviti nekaj stvarnega. Zato so poskrbeli za slovenska besedila molitev in verskega pouka. Napisali pa so jih z latinico. S tem so bili opremljeni misijonarji in duhovniki, ki so imeli na skrbi dušno pastirstvo Slovencev, ki so padli pod salzburško nadškofijo in brižinske ter briksenske škofo.

Ni dvoma, da je bilo tedaj napisanih obilica podobnih pergamentov, toda samo brižinski so prišli v take roke, da so se ohranili do naših dni.

Domnevaajo znanstveniki, da je tiste pergamente rabil škof Abram, ki je pogosto zahajal med Slovence na apostolska pota.

Sodijo, da so bili spisani med 944 in 981 letom. Njihova vsebina je dvojni obrazec očitne spovedi in pridige, vse prilagodeno za Slovence po sličnih nemških obrazcih, kateri se sicer niso ohranili v tako starih pergamentih, a jih je več iz poznejšega stoletja.

Tudi je po mnenju strokovnjakov očitno, da ti pergamenti niso original, temveč prepis starejšega pergamenta, kar je logično, kajti ni dvoma, da segajo taki misijonski pripomočki prav v dobo Svetih Bratov, ki sta misijonarila Slovence sto let preje, kot so bili navedeni brižinski spomeniki napisani.

Celotna zbirka, v kateri se trije slovenski pergamenti nabajajo, ni bila spisana istočasno, temveč jo je nek zbiratelj starin zložil iz raznih listov, ki jih je smatral za vredne, da jih shrani.

Ohranjeni pergamenti cirilmetodijске literature so šele iz 13. stoletja.

Bogdan Budnik:

OTROK IN JAZ

V poplavi sonca, v družbi trav, cvetlic veselo piješ blesk in čar svetá,
v ušesa pljuska ti cingljanje ptic,
vonjave vstajajo ti do nosnic
in nad teboj razpet je plašč nebá —
ves čist kot misel tvojega srcá;
nebesa sijejo ti s sladkih lic
in angeli s teboj so vedno vštric,
ker v drobnem srcu nosiš njih Bogá.

A jaz sem ves izmučen in tepen,
ves grčav — hrast, ki z vetrom se bori,
v tolmun teme sem v srcu potopljen,
duhovne suše zubljem izročén,
na mnogih mestih od pušcic, osti
svetá načet boleče do krvi;
pekla drhali besni prepuščen —
pa vzlic vsem stiskam v srcu spremene-
[njen,
otrok moj, v tempelj božji kakor ti!

PO NEVIHTI

Obnebje je zapaženo z oblaki,
daljave so se bridko skrčile,
oči so v sive sklade trčile,
svetloba je podobna kalni mlaki.

Jož, tudi svet srca mrači se, oži!
Nič več ni sladke blagodejnosti,
jasnine in duha brezmejnosti,
da misel prosto v njej k Bogu zakroži!

Iz težke nagrnadene sivine
ognjeni biči so udarili,
neba zapahli se pokvarili —
in slap voda je bruhnil čez doline.

In lilo divje je in se izlilo!
Lupina sluzasta je počila,
nad njo sinjina se je zbočila
in sonce prst in zrak je pozlatilo.

Hebej, zdaj svet srca se zopet bliska
in širi v sladki, zlati sončnosti —
in duša plava po neskončnosti
v daljavah božjih in od sreče vriska!

likim svoje območje tudi preko naše domovine. Glavni nasprotnik te velesile, kmalu preosnovane v obnovljeno zapadnorimsko cesarstvo, je Bizanc, kjer se že pripravlja razkol z dolgotrajnimi boji za češčenje podob, istočasno pa mora od azijske strani odbijati valove mohamedanskega morja.

V tem velikem času uživata v tihoti Borutov sin in nečak — prva med člani slovanskih vladajočih rodbin — krščansko vzgojo in prejmeta sv. krst (ok. i. 744.). Za njune vlade (GORAZD 750—753, HOTIMIR 753—769) jima je sledil vsaj velik del karantanskih Slovencev. Na papeškem prestolu je tedaj sedel Caharija, nasledniki sv. Mohorja in Fortunata, ki sta že v 1. stoletju po Kristusu sejala božjo besedo po istih krajih, pa sta bila oglejski patrijarh in salzburški nadškof ter njuni duhovniki. Neprecenljivega pomena je bilo, da je salzburško nadškofijo takrat vodil blagi, neutrudni svetnik Virgilij, Irec po rodu († 784). Na Hotimirovo prošnjo je poslal med Slovence kot svojega namestnika rojaka sv. Modesta († 763). Ta je obnovil Cerkevno organizacijo po naši zemlji. Vodil jo je s središča slovenske države in tam postavil prvo slovensko cerkev, posvečeno Gospe Sveti (760), ki je kmalu dala prostor njegovemu grobu. Med prvimi slovenskimi dušnimi pastirji je zgodovina ohranila v časti ime Hotimirovega svetovalca. meniha Majorana.

Krščanstvo se je sicer hitro širilo, a vzbudilo tudi odpor in upore versko-političnega značaja. Najhujši je bil tretji po smrti Hotimirovi. Uporniki so pregnali vse duhovnike iz dežele. Po zmagi novega slovenskega vladarja Valtunka, ki so mu morali Bavarci pomagati, pa se je krščanstvo popolnoma utrdilo v dušah in v organizaciji. To je izpeljal drugi Modestov naslednik Hajmon. Nadškof Virgilij sam je obiskal severni in vzhodni rob slovestva. Na njegov nasvet je bavarski vojvoda Tasilo postavil za samostanom v Innichenu (S. Candido) ob izviru Drave (769) še Kremškega (Kremomünster, 777). Oba samostana sta veliko storila za širjenje krščanstva in omike med karantanske Slovence. Za panonske Slovence se je posebno zavzel Virgilijev naslednik Arno. Sam je hodil med njimi, potem pa izročil skrb zanje svojemu namestniku Teodoriku. Tudi frizinški škofje so v 8. in 9. stol. dobili med Slovenci posestva, ki so jim bila oporišča za apostolsko delovanje.

Iz narave učenja, posebej še učenja verskih resnic; iz dejstva, da so se tujerodnim duhovnikom — Ircem, Bavarcem, Furlanom — kmalu pridružili tudi domači; iz odločb Cerkvne in državne oblasti*; iz tistodobnih nemških pisanih spomenikov v gotovost; osklepamo, da so se vsaj **GLAVNE MOLITVE ŽE KOJ V PRVIH DESETLETJIH KRŠČANSTVA GLASILE V SLOVENŠČINI**. Zelo verjetno je, da so si jih posamezniki tudi zapisali, pa čas ni pustil nobenega takega zapiska do nas —! razen brižinskih spomenikov, ki so prepis Bog ve koliko prej napisane javne spovedi in pridige.

To je kratek pregled tega, kar se je pred 1200 leti začelo in potem nadaljevalo med Slovenci. Tudi nas je takrat božja milost pozvala, da v svojem jeziku dajemo čast Stvarniku. Rod za rodom je zvesto in hvaležno vršil svojo nalogo. Zavest, da je vera najdražje, kar imamo in moramo imeti, jim je vlivala sposobnost za premago največjih težav, ki jih je polna naša zgodovina. Luč, ki nam je zasijala z zahoda, ki so ji prilili olja svoje gorečnosti sv. brata in njuni učenci v 9. stoletju, nato pa toliki naši cerkveni knezi, duhovniki, menihi, laiki vseh stanov — ta luč nas je varno vodila mimo brezen in močvirij, dokler se ni zdelo, da je Satan s pretkano in davno pripravljeno fronto materializma zastrl naše oči. A prav komunizem je dosegel le to, da je luč v mnogih še svetleje zagorela; prav v zunanji temi sedanjosti se je pričel **PREROD NAŠEGA NARODA**, ki vodi v dan božje Resnice in bratovske ljubezni.

* Karel Veliki je že l. 789. odredil, da naj duhovniki po vsej frankovski državi pridigajo o apostolski veri in očenašu, naj uče ljudi čast bodi in jih svare pred smrtnimi grehi; l. 802. je cesar zahteval od vseh podložnikov, da naj znajo očenaš in vero v latinščini, 11 let pozneje je Cerkevni zbor to hotel v domačem jeziku.

ODPOTOVAL JE V COLUMBIO vsem rojakom znani gospod DRUFOVKA, ki je prejšnja leta ivel z družino v Villi Devoto; pozneje so se preselili v Montevideo, kjer je lani umrla gospa. Sin Aleksij je našel dobro zaposlitev pri kemični zdravilni firmi Abbott in je sedaj v Cali, Columbia, kjer ima tudi svojo družino. Sedaj je poklical k sebi očeta, ki je potoval tja z letalom, sestra Lilijana je odpotovala z ladjo.

GORICA. ALOJZIJEVISČE, Ponovne prošnje in protesti so imeli toliko uspeha, da ta zavod zaenkrat še ne bo zgubljen. Sicer definitivne rešitve še ni, toda najavljeno je bilo, da se študentje tudi za naprej lahko javijo.

Čez počitnice je bilo Alojzijevisče ves čas odprto kot zabavišče za slovenske otroke, ki niso mogli k staršem.

V SOČO JE SKOČIL Mayrenčič, ki je bil znan kot dober pevec in tudi organist.

GRANDES ALMACENES
"CIUDAD DE MEXICO"
 Florida esq. Sarmiento
 LOS CREDITOS MAS LIBERALES
 SOLICITE SU CREDITO
 HOY MISMO

Fábrica de Mosáicos
ALBERTO GREGORIĆ
 José Pedro Varela 5130
 Av. Fr. Beiro 5671 T. E. 50-5383

Deseo éxito al
FESTIVAL de "LA VIDA ESPIRITUAL"
 Un gran aporte a la Revista
JOSE FRATANTONI

DONACION
N. N.

ANGELERI HERMANOS
 Importadores
 de Artículos Sanitarios
 Callao 332, T. E. 47, Cuyo 9051, Cap.

GRAN PIZZERIA SAN MARTIN
 Zbirališče Slovencev v San Martinu
 Especialidad en Empanadas, Postres, Pizza y Fugazza
AUGUST KRALJ
 BUENOS AIRES 55
 T. E. 755 (San Martín) 1014

"SVOBODNA SLOVENIJA"
 14-dnevnik
 se naroča na
VICTOR MARTINEZ 50 - CAPITAL

TIENDA, MERCERIA y ROPERIA
"EL TREBOL"
 La que más barato vende
 de **JUAN RIJAVEC**
 Rodriguez Peña 676 Villa Lynch

SLOVENSKA BEGUNSKA PISARNA
VICTOR MARTINEZ 50

BELLOTTI HNOS.
FABRICA DE TRICICLOS
 Av. LA PLATA 1659
 T. E. 60-0657 Bs. Aires

DVORANA LEŽI na višini Rivadavia 2400, na v. Azcuena med Bart. Mitre in Cangallo, sredi med obema podz. železnicama, na postaji Alberti (Rivadavia) in Pasteur (Corrientes).
 Iz Pl. Once je 4 kvadre.
 Začetek je točen, zato bodite točni!

ENCUADERNACION TORRES HNOS.
AÑASCO 1303 T. E. 59-7939
 Academia de Encuadernación
 Venta de toda clase de materiales del ramo
 Doramos títulos en el lomo

OB 30-LETNICI JALENOVEGA DOMA
 Na prireditvi "Duhovnega življenja" bodo slovenski novi vseljenci predstavljali tudi lepo ljudsko igro s pomembnim naslovom zanje in za nas vse: "DOM". Menda je bila ta igra že igrana v Argentini pred leti, kar izpričuje, da je pisana iz srca, ki ljubi svoj dom, ki hrepeni po njem in ga hoče ohraniti za vsako ceno propada, zato tudi seže do srca. Tisti, ki so ostali doma na svojem gruntu, danes to dramo sami tragično doživljajo: podirajo se jim temelji stoletnih kmetij v nasilnem valu "kolhoštva"; njim pa, ki so daleč od njega, bo budila voljo delati za to, da na razvalinah današnjih kmečkih domov zopet zrastejo take domačije kot tisti Dom na Trati. Nam, ki smo šele pred kratkim zapustili dom, in vam, ki ste ga že pred leti in desetletji, je ta igra gotovo najizbranejša in najprimernejše prvo darilo, ki ga "mladi Slovenci" prinašajo na skupno tukajšnje "vseslovensko" prireditev "Duhovnega življenja".

"NO MAS GOTERAS"
 Especialista en trabajos y arreglos de azoteas de ASFALTO y ZINC
TECHADORA ASFALTICA
SAAVEDRA 750 T. E. 46-0241

Ne bom razlagal vsebine te, vsem Slovincem doma in že za morji, znane drame o gruntu, ki se podira, pa ga prava ljubezen in delovne roke postavijo pokoncu, temveč hočem obnoviti spomin na njen vznik in njeno PRVO PREDSTAVO NA ODRU, od katere bo v prihodnjem letu poteklo 30 let!
 Ne vem točno, kdaj je kaplan JANEZ JALEN napisal to dramo; vem pa, da je slika njegovega doma. On sam je kmečki sin — najmlajši izmed 14 otrok, z vasi Rodine v brezniški fari. Iz tiste slavne slovenske fare torej, ki je dala čebelarja Janšo, učenjaka čopa, pesnika Prešerna, škofa Pogačarja in sedanjega Vovka, rojenega prav v Prešernovi rojstni hiši, profesorja Tomo Zupana in Svetino ter pisatelja Finžgarja, ki je literarno Jalenu izhodišče, in pri katerem je v Trnovem v Ljubljani tudi kaplanoval. Jalenovemu jeziku se pozna gorenjska jedrnatost in njegovim rekom kmečka modrost in klenost. Sedaj živi na Rodinah. Menim pa, da je to njegovo prvo pisateljsko delo, zasnovano še v semenišču tik pred prvo

DR. GREGORIO P. TRIMARCO
 Abogado
VICTORIA 577 T. E. 34-5449

Rojakom se priporoča
FABRICA DE MUEBLES
VICENTE ROGELJ
BLANCO ENCALADA 249 Villa Escaso
 T. E. 652 (Tablada) 0133

SPORED PROGRAMA

- VSAKOLETNE VESELICE "DUHOVNEGA ŽIVLJENJA" V SALONU SAN JOSE, AZCUENAGA 164**
17. OKTOBRA 1948 OB 15. URI
- Arg. narodna himna - Profesor Osana. V spomin sedemnajstega oktobra 1945. v počastitev predsednika republike GENERALA JUAN DOMINGO PERON, katerega je ta dan narod otel iz ječe in ga nato postavil za predsednika republike.
 - Koračnica - godba
 - Spominska beseda - Anica Laknerjeva
 - ZBOR ZAPOJE:
Tožba (Adamič); Kroparji (Lajovic); Naram za te (Adamič); Ogljar (Adamič); Tri glav (Šman)
 - Tercet sester Fink - Tri pesmice
 - Pevski zbor poda drugi del sporeda:
Kje so moje rožice (Foerster); Glejte, žence zahaja; Gor' čez izaro (Hubad); Tam na vrtni gredi; Polka (Adamič); Gorenjska zdravica
 - 15 let dela in boja - P. Janez Hladnik
 - GODBENE TOČKE izvajajo slovenski fan Boris Pauser in absolventa glasbene akademije Amerizará los entreactos la ORQUESTA SLOVENA, integrada por los jóvenes eslovenos.
 - "DOM" - Jalnova igra v 4 dejanjih, ki jo uprizore člani gledališke družine KO Društva Slovencev

NE POZABITE NA SVETI MISIJON v Ciudadeli FCO, ki bo lepa priprava na praznik Vseh svetnikov. Misijonski govori za Slovence bodo 28., 29. in 30. oktobra ob 20,30 uri v dvorani pod cerkvijo v ulici San Martin 865. Pred in po govoru bo prilika za spoved.

SLOVENSKO-KASTELJANSKI SLOVAR
 je že v delu.
 če Bog da, bo za Božič gotov!

NAROČITE SE NA SLOVENSKE LISTE:
"AMERIŠKA DOMOVINA"
 6117 St. Claire Av. - Cleveland 3 - USA
"SLOVENSKI PRIMOREC"
 in
"DEMOKRACIJA"
 Riva Piazzutta 18 — GORICA

svetovno vojno, tedaj, ko je Izidor Cankar, poznejši tukajšnji jugoslovanski minister, vodil "Dom in svet". Tedaj sta k njemu hodila po svet tudi bogoslovca-sošolca pesnik Jalen in Janez Sadar, ki je iz tega časa napisal svoje "likanje" v bogoslovju, nekako nadaljevanje Debečevih Vzorov in bojov (zdaj jih hrani kot njegovo zapuščino Jalen!).

Tedaj je prišla prva svetovna vojna (1914) in Janez Jalen je postal kot mlad kaplan VOJNI KURAT "slovenskih Janezov" kot tovariš Kuratov dr. Kulovca, Izidorja Cankarja in drugih. Po vojni je prišel za kaplana v Staro Loko, kjer je navezal stike z nami, škofjeloški dijaki, ki smo se tedaj zbirali okrog sedaj pokojnega profesorja, tedaj kaplana Filipa Terčelja. (Prvi predsednik Slovenske dijaške zveze za naš okraj je bil Tone Ravnikar, šmarski dekan, zdaj tukaj med nami v Argentini). V starološko župnišče smo loški študenti "izpod nun" prihajali večkrat, kajti v našo družbo je zahajal nečak starološkega dekana Mraka, sedanji jezuit p. Mrak. Tako smo bili tam tudi nekoč leta 1919, ko sem bil jaz PETO-SOLEC in sem stikal pri kaplanu Jeleno po knjigah. Tedaj mi pove, da ima napisano dramo, rokopis da je neke v omari v spodnjem predalu. Segel sem vanj in prinesel iz nje PRVOPIS DRAME "DOM".

Pa nisem bil jaz — petošolček — prvi, ki je dobil ta Jalenov pisateljski prvenec v roke. Ne. "Dom" je bil tedaj v tistem spodnjem predalu omarice že — ZAVRŽEN. Postavljen — ad acta. Jalen ga je namreč poslal že v "Dom in svet", pa ga je tedanji urednik msgr. Debevec, ki je v letu 1917-18 nadomeščal v vojno poklicanega urednika, kurata Izidorja Cankarja, dramo odklonil. Prav tako tudi novi urednik, prof. Fr. Koblar. Tako se je Jalen že poslavljaj od svojega pisateljskega dela, čeprav ga še začel ni. In težko, da bi ga nadaljeval, če bi tedaj "Dom" ne prišel v naše dijaške roke. Iz tistega predala (Se nadaljuje na strani 162)

Obveščam sorojake, da sem začel s fotografiranjem. - Po naročilu bom izgotavljal slike iz begunskega življenja v Italiji in iz potovanja čez Nemčijo v Argentino (Steward). Izdeloval bom tudi vsakovrstna fotografska dela solidno, hitro in poceni. - Priporočam se vsem Slovincem!
FOTO LOJZE RIJAVEC
 ALVARADO 350, Ramos Mejia FCO
 T. E. 658 - (R. M.) 0827

Notarske posle lahko izročite na naslov:
LUIS MARIA LUCA
 ESCRIBANO PUBLICO ESTUDIO:
 CARLOS PELEGRINI 385, 3 p. B
 T. E. 35-3258

Rojakom se priporoča
GOSTILNA
ANTON DEKLEVA
 JORGE NEWBERRY 3570
 T. E. 54-1656

če Vam radio nagaja, če potrebujete žarnice in električnih priprav, oglasite se pri
GUSTI COTIĆ
 Taller de Radio y Artículos de Electricidad (preje Roma)
HIPOLITO YRIGOYEN 1650 LURDES

DESPENSA
EMILIO GERMEK
 Se priporoča rojakom
 Rodríguez Peña 505 Villa Progreso

DONACION

MARCELO B. ISOLA
 CIRUJANO ODONTOLOGO
 CONGRESO 3798 T. E. 73-8852

DOM

OSLOVJE:

Ana, vdova, gospodari	Blejševa	Tonej, bratranec gospodinje ..	Vombergar
Mirko, študira pravo	Perharič	Grčar Ivanka, polgruntarska hči	Petričeva
Tine, je odslužil vojake	Janš	Mlinarjev Lojze, bogat posestnik	Reven
Angela, abs. gosp. šole	njeni M. Žitnik	Miha Krčmar, sosed	Prelog
Tončka, obiskuje zadnji lice	otroci J. Žitnik	Rado Škrjanec, gimn. suplent ..	Gošnjaj
Stanko, gimnazijec	Košnik	Kosci, grabljice	***

ČAS: Nekaj let pred prvo svetovno vojno

KRAJ: Trata, posestvo na Gorenjskem

PETKOVSEK — Režiser: I. SPEH

"EL HOGAR", Drama en 4 actos, el reflejo del cariño que tiene el hombre del campo esloveno a su casa. Lucha contra la corriente moderna de la huída del campo hacia la ciudad y la fábrica, donde la gente arruina su cultura y su alma; triunfo del concepto justo de los valores. La casa donde reina la fe viva, la voluntad para trabajar y el espíritu de abnegación es el hogar feliz.

RIFA TRADICIONAL DE 200 premios — El premio principal una radio portátil, valijita que canta y habla... Regalo del Dr. Carlos Poli. Pedimos a los amigos de la Revista que nos manden premios para la rifa, pues el número de 200 no está completo todavía.

SREČOLOV Z 200 DOBITKI — Glavni dobitek srečolova, ročni radio. Prosimo dobre prijatelje "Duhovnega življenja", da nam pošljejo dobitke za srečolov.

SEDEŽI NISO NUMERIRANI KDOR PREJE PRIDE, PREJE MELJE. — PRESKRIBITE SI VSTOPNICE V PREDPRODAJI, KOT JE TU OBIČAJ

Dobe se v: Pasco 431, Victor Martinez 50; Villa Devoto: Av. Francisco Beiró 5388; Paternal: Paz Soldán 4924; Avellaneda: Santiago del Estero 1932.

OB PETNAJSTLETNICI

Dragi Janez!

Prosil si me, naj Ti kaj napišem za petnajstletnico "Duhovnega življenja", češ, da sem imel že pred to drugo vojno stike z listom in da ga poznam, saj sem ga redno ocenjeval v "Slovcu", in še osebno po dolgoletnem sošolstvu s Teboj, da sem povezan z njim. Prav rad Ti ugodim, ker sem res vsa leta pred drugo svetovno vojno z ljubeznijo zasledoval Tvoj list in o njem poročal, zlasti pa še iz nekega drugega razloga, ki ga Ti nisi imel v mislih, ko sva govorila o "Duhovnem življenju", pa mi je v tem hipu najbliže pri srcu: zaradi tega namreč, ker je bila redakcija "Duhovnega življenja" dolga leta tudi v NAŠI HIŠI V — LJUBLJANI. Vsaj tedaj, ko se je ustanavljal in mu je bil urednik še ustanovitelj najin znanec iz dijaških let — pokojni Kastelic. Ko je bil v Ljubljani, je naprosil pokojnega msgr. DEBEVCA — "našega" strica — ZASOUREDNIKA ZA SLOVENIJO, in kot tak — se spominjam — je bil tudi tiskan na čelu lista. Zdaj mineva ravno desetletnica smrti pokojnega prevajalca "Divine Comedie" in velikega ljubitelja izseljencev (oktober 1938) in zato naj bo na tem mestu omemba njegovega imena zapisana v njegov spomin.

Vedno mi je bila uganka, zakaj je dal ustanovitelj Kastelic temu listu ime "Duhovno življenje", ko ni bil nikdar posvečen izključno duhovnim stvarim, kakor si predstavljamo mi pod to besedo. Pod "Duhovno življenje" sem si jaz predstavljal in si predstavljam nekak "Bogoljub", toda v ne taki poljudni obliki, temveč kot kakšna religiozna revija, dočim je bilo tukajšnje "Duhovno življenje" od vsega početka živahen in zanimiv — magacin, kakor pravimo takim z raznoliko koledarsko vsebino. V prvih letih je še bolj povdarjal sveten značaj ter je bil v tistih majhnih srebrnih izdajah resnično zbirka pod enotnim problemom urejenih zvezkov, tako da je bil eden na primer posvečen slovenskemu desetletju, drugi slovenski zgodovini, tretji Prekmurju, četrta narodnim običajem, peti življenju izseljencev itd. Toda kmalu sem uvidel, da se moja predstava o listu s takim imenom ne ujema z listom, kakor je, zato ker ga gledam z evropskimi očmi, on pa izhaja v Ameriki in je urejevan po amerikansko. Amerika je izrazito materialistična; vse hlepi samo za zaslužkom; gleda in ceni samo materialne dobrine, malo se zanima za duhovne zadeve, pa naj bo to zemljepis, zgodovina, poznavanje krajev stare in nove domovine, komaj da koga zanimajo vsakdanji dogodki; niti za svojo staro domovino, njene običaje in lepoto se ne zanima več. Zato je pokojni Kastelic ustanovil to svojo revijico, ta svoj "magacin" in ga posvetil vsem tem duhovnim stvarim, tem zanimivostim iz domačega in tujega sveta, predvsem pa njihovega lastnega, da je slovenske naseljence z zanimivostmi povezal, vmes pa jim nadrobil prav po amerikansko tudi pravo RELIGIOZNO DUHOVNO VZGOJO. Tako danes razumem ta list, ki si ga potem Ti po teh kolesnicah in s tem imenom razširil, povečal v postaven format, ga napravil za glasilo Slovencev v Argentini ter jih z njim tesno privezal na dogodke doma in v svetu. Na uvodno mesto pa si dal poudarek na religiozno duhovno vzgojo s svojimi članki, pridigami, s svojimi krepkimi rovtarskimi primerami in originalnimi nazornimi podobami, da sem jih bral resnično, kot da jih piše Slomšek. V rodu si mu z jezikom in dikcijo. Spominjam se iz teh Tvojih let odličnih posebnih števil "Duhovnega življenja", posvečenim Svetogorski Mariji, Gregorčiču, Prekmurju, Slovenski zgodovini, zlasti pa tržaškemu in primorskemu problemu, ki so pač tukajšnje rojake najbolj zanimali. Kar smo kulturnega v Ljubljani slavili (Akademija znanosti in umetnosti itd.), vse si pozneje prenesel v svoj list. Posebno

pa bi opozoril na dve veliki vrednoti v Tvojem listu: to so Tvoji potopisi "Po Argentini sem in tja", po katerih bo bodoči človek lahko študiral slovensko naseljevanje po teh krajih; potem pa argentinski prevodi slovenskih leposlovnih del, kakor Gregorčičeve in Prešernove pesmi, ki so odlično prevedene; Finžgarjev "Pod svobodnim soncem" in Cankarjev "Šimen sirotnik". Tvoj list je postal vez med Slovenci in Argentinci, pa tudi vzgojitelj tiste mlade slovenske generacije, ki po krivdi staršev in razmer ne zna več slovenski, pa bi vsaj radi še živeli iz slovenskega duha. Zato Tvoji članki o slovenskih političnih razmerah vsa ta leta ter Tvoji prevodi Ahčinove razprave o komunizmu, ki je marsikomu napol Slovencev in Argentincu odprlo oči. Tako je "Duhovno življenje" tudi pod Tvojim desetletnim urejevanjem obsegalo vse duhovne panoge slovenskega udejstvovanja — religioznega, kulturnega in političnega — ki si ga tolmačil s katoliškega stališča. Kako težko je bilo to široko polje obrzdati med to drugo svetovno vojno, ko so bile novice iz domovine tako redke, oprekajoče si in lažne, pa so bile dajane z oficijelnega uradnega mesta, si lahko predstavljam. Pa si vendar le prav z "Duhovnim življenjem" kmalu našel pravo smer, kakor hitro so prišli v list prvi dopisi oseb, ki si jim lahko zaupal, da govore resnico. In zaradi Resnice, ki si jo branil in razodeval, si se marsikomu zameril, toda danes imaš tudi v tem lahko zavest, da prav Resnica, ki si jo zastopal v svojem listu zadnja leta, zmaga po vsem zahodnem katoliškem svetu, ter da Te bodo tisti, ki so te kamenjali, še blagoslovljali.

Zdaj pa smo prišli sem novi Slovenci in kulturno udejstvovanje se razvija v nove širine in nove globine. Prav po Tvojem listu pa gre tudi, počasi sicer, pa vendar — prelivanje "starih" in "mladih" Slovencev med sabo, kajti če kje, so stiki mogoči najprej na duhovnem polju, predvsem na RELIGIOZNEM.

"Duhovno življenje" je vršilo veliko nalogo, posebno v teh zadnjih letih. Čeprav ni bila njegova stvar, tako sodim po naslovu, da poseže tudi v politične tokove, je bilo prisiljeno v svoji dolžnosti, da rešuje duhovne vrednote, vreči se v boj za resnico tudi v politični zmedi. Saj je bila to edina pot, po kateri si mogel rojakom povedati, kaj se godi, ker rdeči časopisi so ljudem lagali brez sramu v Argentini, kakor so to delali doma. Hvala Ti, dragi Janez, v imenu vseh dobrih Slovencev, da se nisi bal zamere in škode. Previdno sicer, a drzno si odprl knjigo prave podobe trpeče slovenske domovine in nečolžno preganjanih in zasramovanih njenih najboljših otrok.

Sedaj je ta naloga revije dokončana, ker noben Slovenec več, ne doma ne tukaj, ne živi v temi. Sedaj že imajo vsi možnost, da se podučijo o tem, kaj se je doma dogajalo, in zato ob 15-letnici, ko častitam Tebi kot uredniku in "Duhovnemu življenju" za nalogo, ki jo je tako uspešno izvršilo, častitam tudi, ker se revija lahko spet povrne na izključno svoje polje duhovnih vrednot in strne vse rojake, stare in nove Slovence, brez ozira na tisto, kar razločuje, okoli glavnih treh stebrov, na katerih naj naše mirno in zadovoljno življenje počiva: ljubezen do Boga, do bližnjega in do bridko preizkušane domovine.

Bog naj blagoslovi Tvoje nadaljne delo in da "Duhovnemu življenju" doživi še mnogo častitljiv jubilej.

Tvoj Tine.

Košček domovine. Varujmo se vsega, kar nas razdružuje, pa bomo imeli domovino tu.

Promesas Engañosas

CAPITULO XII

EL CAMPESINO EN LA RUSIA SOVIETICA

1. El campesino no es dueño de la tierra.
2. Sovioses.
3. Koljoses.
4. La organización de los koljosos.
5. La vida en los koljosos.
6. Lo que dice un testigo.

1. EL CAMPESINO NO ES DUEÑO DE LA TIERRA

Según la regla son todos los campos propiedad del estado. El comunismo se halló también frente al difícil problema de como llevar a cabo la socialización de las propiedades campesinas. Los latifundios no les dieron gran trabajo. Los bienes de las familias ricas fueron confiscados, las familias mismas liquidadas. Pero ¿como conquistar para el comunismo al campesino, tan vinculado con la gleba, en la cual trabajaban sus antepasados ya hace siglos quizás?

El programa comunista, cuya esencia es de formar al hombre nuevo, al hombre, que no debe tener ningún "vicio burgués" por la propiedad particular, tiene que llevar también al campesino en la dirección que reclama el futuro paraíso comunista. Pero la condición principal para éso es inducirlo a que renuncie a su propiedad. También en el campo tendrá que crearse la misma condición que en la ciudad y en la fábrica: la socialización. El campesino debe vivir en las mismas condiciones que el obrero, trabajando no para sí mismo sino para la sociedad. Por eso es necesario expropiar y colocarlo en condición de peón del estado. Para quitar a esa gente toda pretensión de ser propietarios de la tierra que trabajan, se procedió hasta la completa expropiación, ya que dejándolo en condición de administrador o arrendatario, no podía quitarsele los afanes burgueses de propiedad particular que imposibilita la transformación de la mentalidad en la ideada por el comunismo.

2. SOVJOSOS

Consecuentes con el programa de Lenin procedieron los dirigentes comunistas al principio a una socialización completa de las tierras. El primer experimento eran los sovjosos. Semejante a una fábrica, que dirige un director asesorado por los confidentes del partido comunista, dividieron la campaña en estacias de 500has. En el punto céntrico levantaron todos los edificios necesarios para la obra, concentrando allí a todos los propietarios anteriores y sus animales. Todos esos campesinos se transformaron así en obreros bajo el mando de un empleado del estado. Todo el trabajo fué mecanizado, las cosechas pertenecían al estado, a los obreros se les asignó el sueldo. Pero ese experimento fracasó en la imposibilidad de mecanizar el trabajo en todos sovjosos, dado que hay muchos campos accidentados. Pero el impedimento principal fué porque el hombre ya no quiso desempeñarse como el campesino en su campo, sino que lo hizo como peón, que no le importa nada el rendimiento ya que a él le interesa sólo su sueldo. Así resultaron los sovjosos pasivos; en lugar de aportar al estado le daban pérdidas. En vista de que la teoría comunista de la socialización completa del campo no es posible optaron por otro sistema que es el de

3. LOS KOLJOSES.

Se trata esta vez de una especie de cooperativa agrícola. Teóricamente se declaró a todas las tierras propiedad del estado, prácticamente se dejó a cada campesino en su lugar, obligándolos a la actuación colectiva bajo la dirección de los empleados del estado. El campesino puede considerarse como arrendatario sin plazo fijo. Así unieron a los campesinos de varios pue-

blos en un koljos, pero tardaron 15 años antes de conseguir algo. No era eso muy difícil con pequeños campesinos, pero tropezó con una resistencia eficaz de parte de los "kulaks" propietarios de chacras mayores.

Las tierras de los condes las expropiaron ya en el principio, pero no pudo hacerse lo mismo con los kulaks. Pronto inventó el comunismo un modo muy sencillo para exterminar todavía ellos como los últimos reaccionarios. En los koljosianos, generalmente gente de condiciones bajas, estimuló la envidia, prometiendo a sus koljoses las tierras de los kulaks. Caracterizándoles como gente reaccionaria, aliados de los capitalistas, culpables de la miseria y explotadores de la gente obrera, lograron despertar contra ellos el odio público y el efecto fué el exterminio de los kulaks. En cinco años fueron eliminados los últimos enemigos del paraíso comunista, parcialmente por los mismos koljosianos, parcialmente por el estado mismo, matados o expulsados a Siberia. El mismo Molotov dijo en 1937: "A cinco millones de familias campesinas, que no quisieron asimilarse a la ideología proletaria, las hemos exterminado como a la clase enemiga."

El experimento ruso sirve actualmente de base para la socialización del campesino en Polonia, Yugoslavia y demás países soviéticos. Al principio se fijaron las extensiones máximas que puede poseer un particular según la fertilidad del suelo entre 20 y 45 has. El excedente fué socializado y repartido ya en los primeros meses del mando comunista.

Pero el campesino independiente no entra tampoco ahora en la cuenta comunista. Al principio se aconseja al campesino que se formen los koljoses. La gente que no corresponde, se marca por reaccionarios, para quienes la suerte será pronto sellada. Con todo son demasiados para matarlos así no más o para desterrarlos. Por éso se inventó la manera de ablandar a los resistentes. Se les imponen tantos impuestos y se fijan los precios en tales proporciones que dentro de poco el campesino quedará arruinado y entonces ya no le quedará otra salida que sujetarse. A los más reaccionarios les eliminarán.

4. LA ORGANIZACION DE LOS KOLJOSES.

En 1935 procedió el estado a la reorganización de los koljoses. El nuevo estatuto determinó la parte de la cosecha que le correspondería al estado, sin tomar en cuenta el rendimiento. Esta parte le pertenece al estado como propietario, y se lo lleva sin indemnización ninguna. Luego se gestiona el precio del sobrante que compra el estado que fija también el precio según le da la gana. Puesto que el estado proletario protege siempre a los obreros de la fábrica, se fijan los precios del producto campesino muy bajo. Además tiene la autoridad en cuenta del comercio exterior. Sólo bajando los precios puede hacer competencia en los mercados mundiales. Así es el campesino quien más caros tiene que pagar los experimentos comunistas.

Para que el campesino no tenga demasiado, como para que no le vuelven los deseos de burguesarse otra vez, vigila siempre el poder y regula en tal manera los precios que el campesino debe quedar siempre en la imposibilidad de resistencia.

Los koljoses reciben del estado muy poco plata. La mayoría se les entrega en artículos que precisan: máquinas, herramientas, abonos... Si sobra todavía algo, se reparte entre los compañeros... Evidentemente llega hasta allí muy poco, porque el gobierno dispone los precios para que así sea.

El sobrante que no se llevó el estado queda primero para las semillas, luego para los animales y finalmente para la gente. La situación del campesino es muy pobre.

La militarización del trabajo tiene por consecuencia multas; la ganancia insuficiente por su parte trae mucha miseria. Tan es así que se repite todos los años que la población de algunas regiones castigadas por plagas, muere literalmente de hambre, a pesar de estar en un país que podría ser granero de todo el mundo.

En vista de los resultados tan malos que da la socialización del campo, optó el estado por ceder en el punto de la propiedad privada, considerado antes como un punto esencial. Al campesino se le entrega una pequeña extensión de $\frac{1}{2}$ hasta 2 ha, según la región, que puede trabajar por su cuenta, pero fuera de las horas del trabajo koljosiano.

Los amigos del comunismo aprovechan este retoque soviético demostrando que el comunismo está evolucionando y que poco a poco quedará realizado el verdadero ideal. Es que no se dan cuenta, de que con eso reconoce el comunismo su fracaso, pues se aleja de un punto esencial y reniega así de su fundamento, que supone la eliminación completa de la propiedad individual.

Pero el modular del comunismo no es la solución del problema social. Su aparición es tan sólo una fase de la eterna lucha entre el infierno y el cielo para las almas redimidas. El demonio nunca es anticuado, o para usar la palabra comunista "reaccionario". Siempre es el más moderno y siempre encuentra el modo más capaz para arrastrar la humanidad a la perdición. Por eso se valió en nuestra época de las frases sociales, ya que éste es el mejor disfraz detrás del cual ocultar sus intenciones oscuras y malignas.

La gente de cierta inteligencia cree muy fácilmente, que el objetivo principal comunista es el bienestar de las masas obreras y la eliminación de las injusticias sociales; pero cualquiera que le mira un poquito las entrañas no puede desatender su odio contra Dios y la religión y su culto del odio en el cual trasparenta claramente el satanismo.

Todas las maniobras sociales no son otra cosa que un disfraz, por eso no le cuesta nada al demonio modificar sus planes sociales, rectificar sus principios, pues para él no hay otra cosa real y fija que su odio contra Dios y las almas. Para poder seguir su obra satánica hará todavía mil adaptaciones, pero seguirá siendo siempre el mismo eterno enemigo de la salvación de las almas.

Si el comunismo, en vista del fracaso de su plan social, modifica su actividad y admite otra vez la propiedad privada, no es que está "civilizándose", sino que, antes de verse aplastado, y para poder seguir en la posición que conquistó, hará cualquier retirada estratégica, para poder mantener la humanidad en el camino de la perdición eterna y de la miseria terrena.

5. LA VIDA EN LOS KOLJOSES

se parece en mucho a la de los cuarteles militares.

Se levantan a las 5 hs. Sigue el desayuno en el comedor común. A las 6 hs. se reúnen todos ante la oficina del empleado principal, que luego hace la clasificación del trabajo realizado en el día anterior, siempre en una forma muy plástica, con motivo de estimularles. Les reparte, según los méritos en tres grupos: avión, locomotora y caracol. Con una plática les entusiasma para trabajar incansablemente para el bien de la causa proletaria y para el triunfo sobre los enemigos del comunismo; en esta forma adelantarán la venida del paraíso en la tierra.

Luego se reparte la gente en las brigadas según las faenas que les tocan. Se marchan luego. A las 7 hs. empieza el trabajo. Cada grupo tiene un celador, generalmente persona joven, que ha cursado los correspondientes estudios, y que es ante todo fanático comunista y

confidente del partido. El ha de vigilar también la disciplina partidaria y espiar la "reacción". A mediodía se reúnen todos en el comedor común para el almuerzo. Los campesinos tienen muchas quejas contra las malas comidas y poca limpieza, pero han de proceder con mucho cuidado, para no llevarse la marca de "reaccionario". Terminado el almuerzo quedan libres hasta las 14 hs. En este tiempo pueden trabajar en su loto. Después vuelven a la faena hasta la noche. El tiempo no está bien fijo, entre 10 y 12 horas diarias.

Terminada la cena deben presenciar los mitines, en los cuales se explica a los koljosianos el "evangelio del comunismo". Y bien contentos se quedan si no se les lleva todavía a los trabajos nocturnos.

Todas las promesas anteriores quedaron así en nada. El campesino quedó pobre como en los tiempos del zar, pero más esclavo que entonces. Las promesas iniciales daban a los campesinos la ilusión, de que ellos serían como eran antes los grandes señores. Así se dejaron engañar y ayudaron a los verdugos a eliminar a los poderosos enemigos del comunismo. El moro ha cumplido su misión y con el conde y con el kulak queda esclavizado también el muyik. A nadie le queda ni propia tierra, ni libertad de palabra, ni posibilidad de progreso, ni elección de profesión. Encadenado en el carro comunista debe trabajar duramente sin esperanza de que lleguen días mejores.

5. UNA OPINION.

Ya mencionamos al norteamericano Andres Smits, eslovaco por origen, que fué llamado a Rusia por el partido comunista mismo, pero que salió luego de dos prolongadas visitas a Rusia, grandemente desilusionado. En la carta a un amigo, "compañero Zlatko", escribe, disuadiéndolo de que vaya a Rusia, entre otras cosas: "Lamento, pero debo participarte, que en Sovietia no hallé lo que buscaba. . . No veo en derredor mío más que empleados y trabajo forzoso. La gente se muere en la calle de hambre. Al gobierno no le importa eso nada y les deja despreocupadamente en la nieve y frío.

Las comidas que hallé en los restaurantes son imposibles. Le da ascos a uno, tan sucio es todo.

Por favor no des crédito a los cuentos, con los cuales quieren convencer al mundo de que se está bien en Rusia, y de que no hay diferentes clases. Los obreros son de varias categorías. Los que más sufren son los que menos reciben. La gente que no tiene callos, ocupa los primeros puestos y goza de todos los privilegios. Estoy seguro de que el socialismo americano está mucho más cerca de nuestro ideal que el comunismo ruso. Aquí el comunismo y socialismo están en fracaso completo.

Por eso te dirije mi carta, para disuadir a todos de que vengán a este país. Aquí na se puede. No te dejes embaucar por la propaganda que miente a no poder más. Algo que pudiera llamarse honestidad no lo hallarás aquí en el partido comunista o entre los empleados que tienen el mando en sus manos."

La misma impresión se han llevado del paraíso soviético todos los observadores extranjeros en cuanto han tenido la posibilidad de ver las cosas de cerca, ya que la astucia bolchevique hace todo lo posible por hacerles ver sólo lo que al comunismo conviene.

Para que no se piense que la guerra ha cambiado algo la situación agrego aquí algunas palabras de Cruz Goyenola, que estuvo en Rusia en 1944. También él fué a Rusia entusiasta por la causa comunista, desconfiando contra todo lo que se decía y escribía en contra de los Soviets. Los hechos observados le convirtieron completamente.

En el libro "Rusia por dentro", pág. 67, cuenta como la carrera de estudios a nadie queda libre. Es la

V Vipavi je utonil 27. 7. 20-letni

✚ DARKO ŽIGON

Ravno letos je dokončal maturo in se pripravljajal za nadaljne študije. Bil je plemenit sin, značajan fant, kakršnih je danes težko najti. Vsi so ga iskreno ljubili, kar so tudi dokazali z nepozabnim pogrebom.

Za nepozabnim Darkotom žalujejo v Vrtojbi starši, bratje in sestre, v Buenos Airesu pa teta Marija Žigon.

Maša za rajnega je bila pri sv. Rozi 3. oktobra.

V Batah (Podlaka) je za vedno zatisnila oči, prav na svoj god, 15. avgusta

✚ MARIJA ZBONA

stara 88 let.

Po kratki bolezni je odšla po plačilo za mnoga dobra dela in žrtve, s katerimi je odgojila veliko družino.

Pred letom je umrl na domu sin Jožef. Za rajno žalujejo doma snaha s 4 otroci, 2 poročeni hčeri z družinami.

V Argentini obžalujeta ljubljeno mater hčer Veronika por. Madon in vnukinja Evgenija ter hčer Ivana por. Žbogar z družino. Sin Lojze je v Belgiji, sin Polde je pogrešan. Maša za rajno je bila v cerkvi Versailles.

Po dolgem bolehanju je izdihnil

✚ JOŽE SAVOR

star 39 let, doma iz Radovice pri Metliki. Zadnja leta je bil več v bolnici, kot v delu. Prejšnja leta je delal na salezijanskem zavodu Urribelareña, zadnji čas je bil v Buenos Airesu. 25. avgusta je bil položen k večnemu počitku na čakariti, kamor so ga spremili njegovi sovaščani, ki so mu preskrbeli dostojen pogreb.

Zapušča v Sev. Ameriki brata, doma pa 2 sestri.

Maša za rajnega bo pri sv. Rozi 24. okt. ob 12 uri.

RENČE. Prav na dan farnega patrona Sv. Mohorja in Fortunata so položili k večnemu počitku priljubljenega župnika, dekana, svetnika ✚ VALENTINA PIPANA. Pogreb je vodil dekan Godnič in je bilo 15 duhovnov pri pogrebu. Iznanu napol porušene cerkve je zvonil mrtvaško slovo mal zvonček. Silna množica naroda je pričala, kako priljubljen je bil.

41 let je deloval v Renčah. Najbolj so ga vzljubili v letih grozote prejšnje vojske, ko je bila v kraju kolera in je nebroj vaščanov, katerim je on rešil življenje.

Apostolski administrator Mons. Troš je v času njegove bolezni kot pomočnika določil p. Cirila iz Sv. Križa, toda kmalu po smrti župnikov je moral proč po naredbi oblasti, ker se ni takoj prvi dan šel javiti oblasti.

Rojen je bil č. g. Pipan pred 80 leti v škofji Loki. Služboval je v šempasu, Mirnu, Gradišču in Srednjem, potem kot župnik v Zgoniku in od leta 1907 v Renčah.

DRŽAVLJANSTVO PRIMORCEV. V mirovni pogodbi, čl. 19 pravi: Italijanski državljani, ki so imeli 10. junija domovališče na ozemlju, ki pripade Jugoslaviji, postanejo jugoslovanski državljani. Italijansko državljanstvo s tem izgube. Vsi nad 18 let stari imajo pravico opcije za Italijo. Ker noben člen mirovne pogodbe ne govori nič o tistih, kateri so trenutno odsotni iz domačega kraja, morda v Argentini, pomeni, da avtomatično vsak postane državljani dežele, pod katero je njegov domači kraj padel.

V Zagorju ob Savi je umrl 1. 6.

✚ LEOPOLD CELESTINA

ki je zapustil doma ženo, 4 sinove in 3 hčere. Tukaj pa je sin Miroslov. Maša za rajnega bo na Avellanedi 10. oktobra.

V cerkvi svetega Rafaela, c. Pedro Varela y Lope de Vega bo 10. okt. ob 10.30 obletna sveta maša za

✚ ABELA UŠAJ

doma iz Črnič.

V Merlo FCO je 22. septembra zaspala v Gospodu

✚ JOSIPINA VELIKONJA

por. ZOBEC

doma iz Ajševice pri Gorici, stara 52 let. Že l. 1927 je prišla v Argentino, a se je pozneje vrnila in spet 1937 prišla nazaj in se poročila. Na novem domu je pač imela dosti dela in dobrega moža, zdravje ji je pa slabo služilo. Bila je pogosto v bolnici in tudi letos je bila pred meseci operirana. Sicer je čutila, da so njene moči slabotne, toda zadnji dan je bila še na nogah.

Na domu žalosti, v Merlu, kjer se je premnog Slovenec ustavil mimogrede, da se okrepča s kavo pozimi, s sladoledom poleti, se je 22. septembra zvečer zbralo mnogo rojakov ob mrtvaškem odru v skupni molitvi rožnega venca. Naslednji dan pa so jo mnogi spremili tudi k poslednjemu počitku. Pokopana je bila v Merlu s pogrebno sveto mašo.

Za rajno žaluje tukaj mož Marijo Zobec, tašča, svakinje in svak, doma pa 3 sestre z družinami.

Za vedno je vzela slovo 27. jul.

✚ MILKA BAJT

znana slovenska kulturna delavka, učiteljica slovenščine, neumorna društvena delavka v SGPD Villa Devoto.

Blaga žena, globoko verna, skrbna mati je zadnja leta bolehalo na pljučih; na videz je prestala bolezen, ki jo je zgrabila ponovno in jo izrgala iz srede ljubljene družine.

Za njo žaluje mož in sin Dušan tukaj, doma pa mati, 4 bratje in 2 sestri.

28. julija je bil položen k večnemu počitku

✚ VIKTOR HORVAT

doma iz Opčin, star 56 let, ki je delal kot kamnar. Doma zapušča ženo in 6 otrok.

comisión que a cada cual fija su camino de vida: quienes serán simples trabajadores y quienes continuarán los estudios. Primeramente depende la suerte de los hijos del concepto que se tiene de su familia; si figura entre los privilegiados o no. También el lugar, la fábrica o la granja queda determinada de la misma manera: se les impone el destino.

“En cuanto al simple trabajador, queda uncido para siempre a la misma fábrica o granja. Al expresarme así quiero decir que no podrá por su propia voluntad decidir ningún cambio de tarea, ni cambio alguno de la ciudad o región.

Las autoridades conservan un poder absoluto y son dueños de la energía de cada ser humano como se les ocurra y donde se les ocurra.

A esta desgraciada situación de mula de noria hay que agregar la intensidad y la extensión de esta labor hasta lo exhaustivo: durante la guerra la jornada mínima de 12 horas, horas de severo control, de vigilancia estricta y aún de castigos por capataces violentos y temibles.

No era raro que el trabajador provocara su propia mutilación para descansar algo, porque el boletín de enfermedad que exime al obrero de la obligación del trabajo sólo se otorgaba si su temperatura era mayor de 38 grados.

A estas molestias se agregan todavía las de la casa: por lo común numerosas personas en la misma pieza, a veces sin luz ni calefacción, que no debe atribuirse a la guerra, pues anteriormente ocurría lo mismo”.

En Rusia se come según la jerarquía. Siempre pensé, que la alimentación humana adecuada es aquella que está de acuerdo a las necesidades biológicas sin distinción de clases... En Rusia existe un sector social, formado por los militares de alta graduación, dirigentes técnicos de la industria, policía, periodistas, espías etc. que tienen comida abundantísima con cartillas succulentas y agregadas por diversos conceptos. Agréganse todavía los diversos banquetes...

Los salarios son por lo general muy bajos. Los grandes sueldos son reservados para los de jerarquía...

je bil dvignjen Jalen ljudski pisatelj. Tisti škojeloški gimnazijci, predvojni tajnik najvišjega upravnega sodišča v Celju, dr. Finžgar, banovinski svetnik, profesor Planina, sedanji ravnatelj celjske gimnazije, dr. Blaznik, jaz in drugi — smo sklenili, da bomo študentje postavili to igro na škojeloški prosvotni oder. Za režijo smo prosili pisatelja samega, ki je to tudi sprejel.

Tudi ZASEDBA PRVE ODRSKE OBLIKE "DOMA" bi bila morebiti danes — skoraj po 30 letih — zanimiva. Vdovo Ano je igrala moja sestra Minka, poznejša loška "mati županja" Zihelrova. Druga moja sestra Ivanka, sedaj sodna uradnica, je igrala Angelo. Tončka je bila meščanskošolska učiteljica Marinka Sušnikova, sedaj žena prosvetnega inspektorja Planine, Grčarjeva Ivanka pa učiteljica Francka Groharjeva, sedaj Benedičičeva. Moške vloge: Tine je bil predvojni župnik v Žireh, Janez Pečnik, Mirko — umrli ravnatelj "Saturnusa" v Ljubljani, inž. Gusti Sušnik, Tonej — duša loškega gledališča, tajnik vrhovnega upravnega sodišča v Celju, dr. Lojze Finžgar, Mi-narjev Lojze — geometer Sever, Miha Krčmar — sedanji župnik na Hrvat-skem, Jože Peternelj, suplent Rado Škrjanec — jaz. Kdo je bil Stanko, naj-maljši Tratarjev, pa ne vem. Tudi senoseke smo vzeli — kar je bilo mogoče — iz študentovskih vrst.

Pisatelj sam, ki je režiral, te igre — NI VIDEL.

Tudi to je zanimivost "Doma", TRA-GIČNA ZANIMIVOST, ki me je najbolj nagnila, da sem zapisal ta spomin. Tik pred predstavo se je namreč pisatelju zrušil njegov lastni družinski pravi rodni dom. V soboto pred nedeljsko predstavo mu je umrla — mati. In tako je on šel v Rodine na pogreb, ko smo mi igrali prvič njegov "Dom". Sam je želel, da ne odpovemo predstave zaradi njegove žalosti, zato smo se pred predstavo samo spomnili njegove matere in v njen spomin potem igrali — dramatski in pisateljski prvenec njene-ga najmlajšega in najbolj ljubljene-ga štirinajstega otroka.

Tako je "Dom" doživel SVOJ KRST OB RAKVI pisateljeve matere.

Po prvem uspehu v škojeloškem prosvetnem domu je dobil "Dom" v roke zopet prof. Koblar. Ta jo je preizkusil s svojimi pripombami v svoji družini na prosvetnem odru v železnih, kamor se je tedaj redno vozil iz Ljubljane, da je vodil ljudsko prosvetno delo. Po Koblarjevi preizkušnji v železnih je šla — v "DOM IN SVET". Odtod v KNJIGO in iz nje na oder SLOVENSKEGA NARODNEGA GLE-DALIŠČA v Ljubljani ter gotovo po vseh slovenskih podeželskih odrih DO-MA IN V TUJINI. Tudi tu v Argentini. Trideset let jo že gleda slovenski človek in se krepi ob njej v ljubezni in delu za svoj dom.

Naj mi bo dovoljena sedaj še literar-no zgodovinska pripomba: Jalenov "DOM" je nastal iz Finžgarja in Meška. Iz Finžgarja ima gorenjski realizem in svoj temelj: "Grunt ima korenine do pekla". Iz Meška pa svojo čustvenost in simbolnost, vzeto po romanu "Na Poljani". To delo je tedaj Velikonja po "Zori" oznanjal za PROGRAM sloven-skemu literarnemu delu, razpisoval na-grade za popolnejšo osvetljenje njene domače narodne problematike: Jalen je zato svojo dramo, svojo "Trato", naslo-nil na "Poljano", pa jo podoživel v gorenjskem poetičnem REALIZMU. In ta

V Nadanjem selu je umrl 12. januarja

† FRANC SMERDEL,

star 63 let.

Zapušča doma ženo, 5 otrok in mater, brata Antona in sestro Karolino. Tuka jpa zapušča brata Miho z družino in svaka Srebota z otroci v Rosariju.

Maša za rajnega bo 1. nov. pri sv. Rozi ob 12. uri.

V ČERNIČAH je poklical Gospod Ušaja (čuk), ki zapušča v Argentini 3 sinove (Lojzeta - krojač, Pepija in Franca) ter hčer Marijo.

MARIČA LAKNER por. Fiorillo je kupila hčerko Ano Marijo. KESLERJE-VI imajo sinčka Mirka Janezka, Petelin Andrej in Pavla imata hčerko. Hčerka je rojena tudi Markoškovim, Kogovšek Franc in Marija imata sinčka.

JAPONSKI KATOLIČANI so začeli izdajati "Catholic Digest" v japonsčini. Uvodnik k prvi številki je napisal general Mac Arthur.

ZA ČLANA KITAJSKE AKADEMIJE je bil izvoljen profesor katoliške univerze v Pekingu.

NAD 150.000 MADŽARSKIH KATO-LIČANOV se je udeležilo "Marijinega dne" v Baji na ozemlju nadškofije Ka-loes-a. Slovesnosti je vodil kardinal J. Mindszenty.

PIJ XII. je sprejel 150 italijanskih pohabljenih otrok v posebni audijenci.

KATOLIŠKI VISOKOŠOLCI so v ju-liju zborovali v Tokiu. Obravnavali so predlog, po katerem naj bi se katoliška visokošolska mladina na Japonskem organizirala in se vključila v "Pax Ro-mana".

FATIMSKA MATI BOŽJA je v juni-ju romala v Madrid in Toledo.

je največja privlačnost te drame, ne njena dramatičnost, ki je je v splošnem v Jalenu malo, kar se je videlo še bolj v njegovih poznejših dramatskih delih (Srenja, Bratje, Lesena peč). Pozneje je uvidel svojo pravo vrednoto — IDI-LIČNO POETIČNOST, za katero se ne pritiče dramatska oblika, ki ustreza demoničnim osebnostim; zato je zastavil svoje pero na polju idilične domačinske gorenjske povesti. Iz zasnove za fan-tovsko "Vrtčevo" uvodno povest je na-stala v "Mladiki" njegova najboljša po-vest "Ovčar Marko"; za njo pa večer-niška "Cvetkova Cilka" ter idilična pe-sem slovenskim alpskim vršacem "Trop brez zvonca". Manj srečen je v idili prazgodovinskega ljubljanskega barjan-skega življenja v trilogiji "Borbi" (Slo-venčeva knjižnica med vojno). Mnogo lepote pa je obetala njegova nova trilo-gija, ki jo je pisal in skoval, in katere prvi del "Ograd" je izšel v celoti v "Do-mu in svetu" pod mojim uredništvom, odlomek drugega "Goriška brda" pa je bil tudi že dan javnosti istotam v letu 1944. To naj bi bila trilogija: "BEGU-NJE — BRDA — BLED." Upajmo, da ni ostala zamorjena v njegovem srcu.

Ko zdaj dajemo novi slovenski be-gunci prvič na drugi poluti to dramo, jo dajemo PROGRAMSKO kot del na-še stalne misli na dom in domovino, in kot del našega lepega nekdanjega do-ma in domovine vam, ki ste že toliko časa brez nje, da je že skoraj ne vidite v pravi podobi. Mi jo hočemo pokazati v tisti lepi podobi, ki je živeła v naših

MATAJEV MATIJA

gorjanovih sem zvedel, da je Anko za-snubil Devetakov Pavle iz Zaplane. Vse je že dogovorjeno in poroka je uganje-na to jesen."

"Kaj praviš?" se je zavzel Matajev Matija.

"Vidiš, kako so se ujele moje besede? Ali ti nisem zmeraj trobil, da se požuri pri dekletu, sicer bo prepozno!"

Matajev Matija je oprezno položil ko-šaro v mehki mah, žalostno sedel na skalo tik steze in dolgo ni zinil nobene besedice.

Tiho ga je gledal Andraž. Bilo mu je žal, da je nahujskal Telebanovce zoper Mataja...

"Ti nesrečna dečla!" je vzdihnil na-posled Matija. "Pozabila me je kar v par dneh! To je pa vendar malo prede-belo! Ali ji bo še žal! Zaslepljena re-vice ni vedela, kakšna sreča bi jo ča-kala pri meni!"

"Nič ne maraj, ljubi Matijče!" ga je tolažil Andraž. "Ko sem še kaproloval, sem imel ne vem koliko ljubice — pa niti ena mi ni ostala zvesta! Taka so mlada dekleta vsa. Kaž zato..."

"Čemu sem romal v Ljubljano in pri-vlekel židano ruto s s abo? Komu naj jo zdaj dam?"

"Veš komu?" je hitel Hudopisk. "Daj jo — Mici Kobacajki! Čakaj! Poslušaj! Telebanovci so izvohali vse! Nekdo, po-"Dimka je zdrava in vesela", mu je odvrnil Andraž. "Lej, Matija, špeho-mal mi pa ne smeš reči nikdar več! Hudo me žali ta grda beseda."

"No pa ne bom več!" je obetal Ma-taj. "Nisem vedel, da ti je tako zopna. Vidiš, tukaj imam pa židano ruto za mlinarjevo Anko."

"Hm... Matija... veš —" se je obo-tavljaval berač z besedo. "Veš, davi mi je bilo dolgčas, pa sem šel v malodolski mlin, ko sem pomolzel kravo. Pri Za-znaj ga vrag, jim je prinesel na nos, da si jo odkuril v Ljubljano. Tudi so našli tvoj koš v risu na razpotju pri brezjaku nad Golo Jamo. Strašno so jezni nate, posebno zato ker si jo pobri-sal v Ljubljano! Grozno se hočejo zno-siti nad tabo, kakor hitro te spet zgle-dajo. Zato ti svetujem tako: pojdi zdaj takoj k Mici, prosí jo zamere zaradi be-ričke in podari ji kupljeno ruto. Mica ima veljavno besedo in premetena je; gotovo bo znala zasukati stvar tako, da ti togota razkačenih sosedov ne bo ško-dovala prehudo."

"Kobacajki sem namenil samo od-pustke", je dejal Matija in pristavil naglo: "Ej — pa naj ima še ruto! Poj-diva!"

Matija je pobral svoje stvari in ubra-la sta jo za grmovjem zadaj na vrt k vdovi.

materah in naših očeti in v našem spo-minu: v ljubezni in čelu za lastno zem-ljo, za lastni grunt, o katerem tudi mi verjemo, da ima "korenine do pekla". Vemo prav tako tudi, da vsaka kraja te zemlje vpije do neba.

Dom, dom, kdaj te zopet videl bom? Jaz pa postajam star. Pripravili ste me, da napišem ta spomin na mladost. To je slovo od nje. Pa mi ni v bridkost. Vesel sem, da je prvi moj spomin s te zemlje NA DOM. Da, NA "DOM". Na tisti trenutek, ko sem pred tridesetimi leti zaživel kot vtelesnen škrjanček, prvič na odru kot resnični Rado škrja-nee; zdaj sem le še kalin, za kulisami dogodkov žalostni, debeloglavi, po do-mu tožeči kalin...

Dr. TINE DEBELJAK.

KRISTUSU KRALJU

V neizrečenem veselju prepevajo na praznik Kristusa Kralja nebesa, duše v vicah hrepene s postoterjeno silo pod Njegovo okrilje in milijoni po zemlji obnavljajo prisego zvestobe Maziljencu. Svet pa žulijo krivice, srca so potopljena v bolest, oči se zapirajo pred ostudnim posmehom zla, hrbti krvave pod bičem nasilja, greh se nalepotičen pozibava po razkošju vele mest, z mta piše zakone, poštenje se nagraja s prezirom, klevetami izgnanstvom, revščino. Večina držav je že davno preklicala pokorščino Kralju, na vzhodu je satan sam zasedel prestol in oltar. Jezusova Cerkev je nevesta krvi. "Njeni sinovi, njeni služabniki so okrvavljeni, obrekovani, po ječah zaprti, umorjeni, obglavljeni" (sedanji papež 7. sept. 1947).

Marsikdo postaja malodušen, marsikdo gleda skozi materialistično meglo in ne vidi vse resničnosti; materialistična kuga povzroča izgubljanje čuta za stvarnost ter spreminja življenje v pošastno pravljico sovraštva, morije in razbrzdanosti in gorja.

Mi pa vemo, da je trpljenje božja rosa, ki uničuje rjo iz plemenite duše. Vemo, da učenec ni nad učiteljem — učitelj pa je svet premagal s trpljenjem. Čuli smo preroka: "Gospod je naš kralj, On nas bo rešil". (Iz. 33, 22). "Ljudstva bodo hodila v Tvoji svetlobi in kralji v sijaju Tvoje zarje. Poglej okoli sebe: glej, kako bodo prihajali tvoji sinovi od daleč in tvoje hčere se bodo dvignile od vseh strani." (Iz. 60, 3).

Prerokba je postala dejanstvo, se je spremenila v zgodovino, pomeni naš čas.

"Gospod je naš kralj; On nas bo rešil!" V to smo verovali, ko je ves svet drgetal v prenasičenem ozračju poganke, nacistične in protibožje komunistične propagande in ko so se plameni z obzorij strnili nad našo domovino. Ko je tvar s svojimi ruševinami dokazovala svojo ničvrednost, se je Kristusovo kraljestvo krepilo in širilo v dušah. Njegovi zvesti so darovali svojemu kralju najlepši dar: trpljenje.

Daruj ga tudi ti!

Darujmo se vsi! Naše duše bodo tedaj Njegovo kraljestvo, "kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravice, ljubezni in miru."

RESNICA je vodnik v tem kraljestvu. Svet se dá voditi ljudem, ljudje pa se motijo, iščejo sebe, se opotekajo za prividi, zaslepljeni padajo v brezna in z njimi

njih učenci in podložniki. Kdaj vstane človek, ki si bo drznil reči: "Jaz sem resnica!" Jezus je to smel in moral reči. Ko hodiš za njim, veš, da si na pravi poti, četudi včasih tega ne vidiš.

Resnica je večna, kraljestvo resnice je kraljestvo ŽIVLJENJA. Materializem golta množice, ker jim obljublja nekaj let telesnega, živalskega življenja. Dušo pa pahne v smrt. Krščanstvo daje nesmrtnost, presv. Euharistija nasičuje in napaja za večnost.

Za večno življenje zore SVETI ljudje. V čem pa je prava svetost? V tem, da se zatajujemo od jutra do večera, da se žrtvujemo; da stanovitno zapostavljamo svoj lastni jaz; da pustimo Boga z nami delati kakor hoče; da sprejemamo milosti, ki nam jih Njegova dobrotla naklanja, z veliko ponižnostjo, priznavajoč, da jih nismo vredni; da živimo kolikor mogoče v navzočnosti dobrega Boga, da vršimo svoje delo v božji navzočnosti in samo za Njegovo plačilo... (Glas iz vic).

Naša volja naj se torej za stalno nagne tja, kjer je vse dobro, vse lepo. Je to težko? V toliko, v kolikor je naša narava pokvarjena. To pa premagamo z MILOSTJO. Čudovito darežljivo razliva Bog milosti, obenem pa vlada in vodi pravično. Kakšen opomin vsem oblastnikom, kakšno navodilo za urejeno medsebojno sožitje!

Kristusovo kraljestvo ima natančen zakonik, ko določa odnose med vladarjem in podložniki, pa med podložniki samimi. Prvi, najvišji zakon pa je LJUBEZEN. Kako je Bog dober! To, kar je višek sreče, nam je dal v zapoved. Kdor sledi tej zapovedi, ta ve, kaj je socialni čut, kje pomagaj, kaj kdo potrebuje; ta ne računa, kaj mu bo neslo, ampak daje, živi za druge.

Ta je našel edino pot do MIRU. Mir je znak državljanov Kristusovega kraljestva, svet ga ne pozna, človek sveta dvomi, se izčrpava v nestrpnosti, obupuje, vznemirja sebe in druge — Kristusov človek pa uživa gotovost upanja, Kristusovo ljudstvo ve, da je božja postava poroštvo bodočnosti, zunanje zlo in bolesti mu le jeklenijo voljo in moč.

Slovenci smo bili in ostanemo Kristusovo ljudstvo. V vsakem izmed nas se na veliki praznik obnavlja ta zavest. Srečo, ki jo nosimo v srcih, ki smo si jo ustvarili v družinah, razsipajmo v svet, med brate in med tujce. Bolj ko boš v tem razsipen, bolj boš ugajal svojemu Kralju, več boš storil za Njegovo kraljestvo in —! bolj boš bogat in več soljudi boš osrečil.

č. g. FRANC GABROVŠEK, slovenski duhovnik, ki je odšel od navalu na Jugoslavijo iz domovine, da bo zastopal zunaj slovenske narodne koristi in je dobil težavno nalogo, da razbistri javno mnenje rojakov v Severni Ameriki, kjer je Lojze Adamič kot komunistični agent zakrivil, da so bili rojaki o položaju v domovini popolnoma napačno informirani. To svojo nalogo je dobro izpeljal. Medtem je bil od leta 1942 do sedaj v Clevelandu v župniji sv. Vida in v uredništvu "Ameriške domovine", ki je katoliški dnevnik.

Sedaj je bil deležen zaupanja cerkvene oblasti in je bil imenovan za župnika v Milwaukee, kjer je nedavno umrl č. g. šifer.

PREKMURSKÉ NOVICE

V RAKINČANU je bilo na kmet, šoli 39 fantov, ki so poleg svojega šolskega dela morali tudi graditi združni dom.

MURSKA SOBOTA. Dijaki soboške gimnazije so morali tudi ustanoviti udarno delovno brigado, ki nosi ime "Kovačeva". Določeno je bilo, da bo šla med počitnicami graditi "Novo Gorico".

LENDAVA. Iz "Ljudske pravice" zvezmo, da se narod zelo jezi, ker ni mo-

goče kupiti stvari za obleko, ki so bile v "okrajnem magacinu" v razložbenem oknu.

NESREČA NA GIBINKEM BRODU. Brod je po daljšem zastoju 5. avgusta spet peljal. Naložili so tudi breme kamena, pa se je sredi Mure zgodila nesreča. Ljudje so se rešili, brodar je utonil.

NOVOMAŠNIK JOSIP HREN, prvi prekmurški duhovnik, rojeni v Ameriki, je nastavljeni v cerkvi Presvetoga Imena, Kansas City. Novo mešo je meo lani meseca junija v cerkvi Sv. Trojstva v Chikagi. Rev. Hren je iz reda dominikanskega.

FOTOGRAFIRATI se je v Prekmurji mogoče samo v Soboti in v Lendavi. Pa tudi teva fotografa redko dobijo filme. Tri male sličice košajo 300 Din, to je 30 pesov.

KAK JE V DOMAČEM KRAJU? Nešče je dobo pismo: "Vi mogoče mislite, ka je doma resan tak dobro, kak se to čte v našoj komunistični novini. Da pa vi to vse inači mislite kak čtete, da je to ne istina, ka v tej novini pišete."

"Žila je zato nekaj bilo, kda smo pokosili. Zdaj pa nemremo notri spraviti, ka sploh dešč ide, ka že v križaj raste. Pa vseedno moramo krej dati eden meter žita. Pa te nanč telko ne dobimo za tisto, ka bi edne punčobe dobili za tiste peneze. Tak van je v našem kraji dobro." (Pisano v Prekmurji meseca julija letos.)

"NANČ ZA ŠPICE I SOU ne bi dohajalo, če bi samo to meli, ka nam dajo za zrnje, štero moramo državi dati. Plačajo tak kak je njim volja."

PEŠKI BI RAD ŠOU NAZAJ V AMERIKO nekšji prekmurški Amerikanec, ki je lani odšeo domov, ar ga je srce vleklo v stari domači kraji i je ne mogoce vervati, ka je tam tak božno. Zdaj piše, ka bi šou peški nazaj, če ne bi bilo morja. Prihranke, štere je prineso s seboj, je mogoce dati v kaso, zdaj pa more vsikdar prošnjo napraviti, če šce kaj ven dobiti i drugi določajo, kelko dobi.

IZ STAREGA KRAJA. 4. 8. Eti je zdaj lepo vreme, Bila je pa velka povolen kak ništerno leto, kda se išce doma bili... Prosim, pošljite mi britvo. Eti je takše siromaštvo, ka ludem ne za živeti.

Za pet pešov drobiza

Jaka in Tone sta se našla v pristanišču.

Tone se je pravkar pripeljal iz Evrope; Jaka pa je prišel, tako, mimogrede in iz radovednosti, da bo videl od blizu nekaj narodnih izdelavev, rabljev, morilcev...

Pred emigrantskim hotelom je bilo polno gruč novodošlih. Jaka se je smukal okoli njih. Vlekel je na ušesa slovensko govorečo. Kmalu je pogodil. Precejšnja skupina je bila, sami domači obrazi. Prisluhnil je. Trde besede so padale na račun starih Slovencev v Argentini, ki nimajo nič srca za novodošle.

Tedaj se je od skupine oddaljil fant in jo mahnil proti Retiru. Jaka ga je že prej vzela na muho, ker se mu je zdela njegova govorica še prav posebno domača.

"Kar za njim jo mahnem, da se kaj pomeniva. Mor-da je iz naše vasi", je menil Jaka in stopil hitreje, ga dotekel in nagovoril: "Si Slovenec, kajne, jaz sem tu-di."

Tone ga je debelo pogledal.

"Sem slišal tvojo besedo, ko si stal tamle. Odkod pa si?"

"Iz Idrijskega kota", je odgovoril Tone in se ustavil.

"Se mi je zdelo. Tako podobna govorica. Kako pa, da si prišel sem?"

"Ko bi bilo doma dobro, ne bi hodil."

"Kaj ni dobro doma? Zakaj pa "Slovenski Glas" kar naprej piše, kako je doma dobro, kako se dela in napreduje. Še pisma prinaša, ki jih ljudje pišejo od tam."

Tone pa se je razjezil. "Kar verjemite jim, če vam drago! Ali vam vaši od doma tudi tako pišejo?"

"Kaj? Pišejo? Enkrat so mi pisali, da zdaj še ni dobro, ker je še vse razbito; potem pišejo v vsakem pismu, da se imajo po navadi. Da je vse po starem in da upajo, da bo kmalu bolje."

"In verjamete bolj pismom ljudi, ki jih ne poznate in sploh ne veste, če niso propagandna izmišljotina?"

"Mar naj verjamem vam, ki prihajate zdaj, ki ste bežali od doma, ker ste se bali kazni za zločine?" se je razburil Jaka.

"Ko bi me hotel poslušati, da bi vse od začetka do

konec povedal, mislim, da bi kmalu drugače mislil", je ugovarjal Tone.

"Saj ne rečem zate", se je izmikal Jaka. "Ti si še mlad in si bil zapeljan..."

"Nič nisem bil zapeljan. Sam sem se odločil proti komunizmu in vsak, kdor je bil pošten, se je. Sem ga videl od blizu in dobro spoznal. Če bi bil ti doma, ne bi storil drugače."

"E, to ste sami prenapeteži vsi skupaj", ga je zavrnil Jaka.

"No, pa smo. Kaj pa potem siliš vame, kot da bi te nalašč poslali rdeči, da mi greniš prve ure v Argentini. Če ti je prav, me poslušaj, če ne pa hodi svojo pot", je odrezal Tone.

"Nihče me ni poslal, ker se ne dam kupiti, kot ste se..."

"Kaj se bosta tako častila, ko nihče tako ostro ne misli, kot jeziki zbadata. Še dobra prijatelja si bosta!"

Oba sta se ozrla. Za njima je stal "padre Juan" in jima svetoval: "Pomislita rajše vsak na svoje skrbi. Ti, Tone, za kakšno delo boš prijel in kam boš šel stanovat. Ti, Jaka, mu pa pomagaj! Pogovorita se rajši kaj o domačih krajih in ljudeh, politiko pa pustita za pozneje..."

Jaka je pritrdil, da bo kar najbolje tako.

"Padre Juan" je odšel dalje, onadva sta pa gledala drug drugega in nihče ni vedel, na kaj bi navezala pogovor.

Jaka je polglasno modroval, da je težko verjeti, česar človek sam ne vidi in ne preizkusi.

ZGODBA O LAŽNJIVI KOZI

Brž se je oglasil Tone, meneč: "Prav tako, kot v tisti pravljici o očetu in treh sinovih. Če hočeš, ti jo povem, je prav poučna".

Če ni tista, ki se začne: Oče je imel tri sinove. Dva sta bila pametna, tretji pa je šel v emigracijo, je modroval Jaka.

"Začne se tako, pa ni tista", je ugovarjal Tone in nadaljeval: "Živel je oče, ki je imel tri sinove, majhen košček sveta in malo hišico".

"Pa sediva tjale na klop, če jo že hočeš povedati", je svetoval Jaka in jo mahnil proti angleškemu turnu, kjer je videl prazno klop. Hitro sta stopila, da ju ne bi

V RADMOŽANSKEM LOGU, kjer se je lani Marija prikazovala, je stalna straža in nihče ne more tja. Tisti, kateri kak pridejo, pa ne upajo nič povedati, ti, da se ne bi zvedelo, da so tam bili.

BELTINCI. šolska mladina je pogodila 3 in pol ha zemlje. Mladi log se imenuje sedaj Log Toneta Tomšiča. V Polani so pa log imenovali po Ignaciju Kranjcu.

STREHOVCI. Zadrudni dom je dodelan. Zgrajen je bil z malo navdušenjem. Posebno 23. junija je bila velika nevolja, ko so morali vsi podpisati "prostovoljno oddajo žita".

Msgr. FRANC KSAVER MEŠKO, dekan in župnik na Selah, je imenovan za častnega kanonika lavantinske in mariborske škofije.

MARIBOR. častni konzistorialni svetovalci mariborske škofije so postali: Ferme Gothard, župnik v Novi štifti; dr. Kovačič Peter, opat v Celju; Podplatnik Jožef, župnik na Polenškaku; SPINDLER FRANC, župnik pri sv. Lovrencu na Dravskem polju.

Za duhovne svetovalce mariborske ali lavantinske škofije pa so imenovani sledeči: Berden Andrej, župnik v Martjancih v Prekmurju; Dolinar Ivan,

Knežji kamen. La piedra dual, que se usaba al entronizar al "voivoda" esloveno. Se guarda en el museo provincial.

župnik pri sv. Primožu na Pohorju; šolinc Ivan, župnik v Slovenski Bistrici.

OZANILKA. Verski listi qza ljubljansko škofijo sme izhajati samo še na dveh straneh. Za več mu ne dajo papirja v "svobodni" Jugoslaviji. Komunisti vedo, da se ne da vsakega življenja zatreti z enim udarcem, zato gredo naprej proti krščanstvu polagoma, korak za korakom. Tako mislijo, da bodo lažje uspeli.

LJUBLJANA. O binokostih je bilo v Stolnici pri birmi 3862 otrok.

BIRMA NA NOTRANJSKEM. Pri birmi je bilo otrok v HORJULU 182, na VRHNIKI 423, v ZAPLANI 46, v PODLIPI 64, v ŠENT JOŠTU 160, na VRHU 84, v ROVTAH 181, v DOL. LOGATCU 182, v GOR. LOGATCU 202, v HOTEDRŠICI 281. To kaže, da komunizem ne žanje uspehov, čeprav besne rdeči agenti proti birmi.

SAVINSKA DOLINA. Straža. 23. maja je umrl duh. svetnik † IVAN VOGRINC, rojen v Negovi, star 73 let.

ŠKOFJA LOKA. Umrl je kapucin † ANGEL SATNER iz Starešincev pri Radgoni.

V KRŠKEM je zapustil solzno dolino zlatomašnik † ERHARD PEČAR 5. 2.

kdo prehitel, ker tam je vedno dosti ljudi, ki radi kaj posedijo.

Ko sta sedla, je Tone nadaljeval

“Tisto jesen, ko je dobro obrodil krompir, so ga nekaj prodali in za denar so kupili lepo šekasto kozo. “Zdaj jo boste gonili vsako jutro past”, je velel svojim sinovom. Prvo jutro je bila vrsta na najstarejšem. Že zgodaj zjutraj jo je odgnal in jo pasel ves dan po najlepši paši. Zvečer se je vrnila domov okrogla kot sod.

“Si dobro napasel kozo”, je menil oče in stopil v hlev. Potrepljal je kozo po bokih in ji dejal: “Dobro si se napasla, kozica!”

In čuda, koza je spregovorila:

“Pob me je zagnal med samo robidovje, da sem se ranila v gobee in opraskala po vsem telesu”.

Oče je verjel kozi in jo pomiloval. Jezen je odšel iz hleva in vpil nad sinom: “Ničvrednež, lažnjivec, že koze ne znaš napasti. Za samo škodo si. Od hiše te poženem.”

Naslednje jutro je kozo gnal past srednji sin.

Pasel jo je po lepi zeleni livadi in ji pustil obirati najbolj slastne mladike, da se koza zvečer ne bi pritožila, da je ni napasel.

Zvečer je oče spet stopil v hlev. “Si se dobro napasla danes,” je prijazno vprašal kozo.

“Kje se bom napasla, ko me je privezal za drevo tako nakratko, da z gobcem nisem mogla doseči ne trave ne vej.

“Nehvaležni in ničvredni sin”, se je razjezil oče in tekel v hišo: “Tako je se mi poberi od hiše, nepridiprav! Za nobeno rabo nisi!”

“Potiopljite kozo, kako je sita, oče, potem sodite!”, je skušal ugovarjati srednji sin. Pa ni nič pomagalo. Oče je dal prav kozi.

Tretje jutro je gnal past kozo najmlajši sin.

“Ni vrag, da bi je ne napasel”, je govoril in zagnal kozo v najlepšo deteljjišče. Zvečer je odgnal domov tako sito, da se je komaj premikala. Pač ni mislil niti od daleč, da zna kozo lagati. Že od daleč je klical očeta: “Pridite pogledat, kako je kozja sita!” Oče je stopil za kozo v hlev in jo spet povprašal, kako se je napasla.

“Kako se bom napasla”, je tožila koza, “ko me je privezal za plot, kjer rasto koprive in vse vrste smrdljivega plevela, sam pa je odšel na vas.”

Oče se je razsrdil, zgrabil palico in začel udrihati po najmlajšem, ki je prišel za njim v hlev.

“Tako je se mi poberi od doma, ničvrednež! Za samo škodo si in še lažje povrhu.”

“Saj vendar vidite, kako je sita”, je ugovarjal najmlajši.

“Če pa pravi, da ni”, je grozeče upil oče.

“Pa verjemite bolj kozi, ki ste jo kupili pred tremi dnevi, kot svojim sinovom, ki jih poznate od davnaj in so kri vaše krvi”.

Oče se ni dal pregovoriti. Verjel je kozi in sinove obsodil kot nepridiprave.

Četrto jutro je oče gnal kozo past sam.

“Boš videla, kozica, danes se boš pa dobro napasla. Jaz bom poskrbel za to.

Ves dan jo je pasel po svoji najboljši pameti in po najboljši paši.

“Če je prav, si sita”, jo je spraševal zvečer na poti proti domu.

“Pa še kako. Komaj se premikam”, je odvrnila koza. Doma jo je privezal v hlev in jo še enkrat vprašal, če se je napasla.

“Kako se bom napasla, ko nisem ves dan imela šepa trave v gobcu”, je zdaj odgovorila koza.

Tedaj šele je oče spoznal, kako grdo kozja laže. “Te bom že naučil kozjih molitvic, grdoba grda!” Tedaj še-

le uvidel oče, kako napak je naredil, da je verjel kozi, sinovom pa ne.

“No lepa zgodba o kozi in sinovih”, se je vznevoljil Jaka. “Kaj bolj pametnega bi mi lahko povedal. Take basni še za otroke niso”.

“Nič ne rečem”, je nadaljeval Tone. “Vem, da ne verjameš v kozjo modrost in v kozjo laž, toda to pa veš, da človek strašno rad verjame tisto, kar si želi, nerad pa tisto, česar se boji. Ne gre za očeta, ki je kupil kozo in seveda na vsak način hotel prepričati ves svet, da je napravil odlično kupčijo, pač pa imam v mislih človeka, ki si je iz dalje zasanjal svoj ideal, ki si je zaželel, da bi bila njegova domovina osvobodjena, da bi bila osrečena, poveljučana. Zagledal se je le v tisto prelepo zamisel poveljučane slovenske domovine, meneč, da mu jo bo ustvarila OF, ni pa prišel na misel, da bi se pod lepo krinko lahko vse kaj drugega skrivalo. Od Urala do Triglava... Hej Slovani... Volga, Volga... Te pesmi ti zvene po ušesih. Saj vem, Jaka, kako misliš in gledaš. Tako pač, kot si videl stvari tedaj, ko si stiskal zobe pred fašisti in si se umaknil v Argentino. Ne zamerim Ti, če še misliš na tisti osnovi, ker ne veš, kaj se je doma medtem zgodilo. Nisi bil priča hinavščine, laži, zahrbtnosti, izdajalstva, ko je tekla v potokih nedolžna kri, zato da bi ves narod ustrahovali, ne za uredništev njegove svobode, temveč za čisto nekaj drugega, kar smo še mi le počasi in težko spoznali. Kako pa naj bi doumel to ti, ki si bil daleč in sploh stvari nisi videl in slišal, kot so res bile. Kaj rečeš na to? Basen o kozi! Res, otrok kozi ne bi verjel, toda odrasel človek ji pa je!

Jaka mu ni vedel odgovora.

“Pa je res neumno, da bi politizirala in se prepirala”, je rekel čez čas.

“POMENIVA SE RAJE KAJ O DOMAČIH STVAREH”.

“Bolje bo tako”, je pristavil Tone.

Jaka je Toneta povabil na pivo. Toplo je bilo in Tone se ni branil. Zavila sta v prvo gostilno na vogalu. Polno novodošlih je že bilo notri in so se pogovarjali z znanci, ki so jih srečali tu v Argentini po dolgih letih.

Sedla sta. Jaka je poklical: “Mozo, dos chopes!” “Ti pa še ne znaš nič po kastiljansko, kajne”, se je obrnil k Tonetu. “Kje naj bi se naučil”, je odvrnil Tone. “Par besed pa že znam, samo iz ust mi ne gredo.” “Nič ne maraj, kmalu se ti bo odpri.” Natakara je prinesel dva vrčka pive.

“Kaj je to, čop”, je hotel vedeti Tone. Pri nas so imele kokoši čope in smo jim zato rekli čopke. Zadnja leta so tudi bolj nobel dekleta nosile čope in smo jim tudi rekli čopke”.

Jaka mu je razlagal, da pomeni “čop” v Argentini pivo v vrčku.

“Tako, kajne, kot smo ga pili pri Zavčanu. Krogeljo smo mu rekli.”

Srknila sta pivo in Jaka je dejal:

“Tudi jaz sem ga dostikrat pri Zavčanu. Kje so že tisti časi! Vsi žirovski furmani, ki so vozili les v Logatec, so se ustavljali tam. Ali je stari Zavčan še živ?”

“Mislim, da še”, je odgovoril Tone, “vsaj pisali niso nič, da bi umrl.”

“Pa tista Polonca, ki ga je prišla tako rada cuknit k Zavčanu?”

“Kobalovo misliš”, je ugibal Tone.

“Tisto ja.” To smo se smejali dostikrat na njen račun. Nekoč, bilo je pozimi sredi posta, je prišla Polonca vsa premočena in premražena k Zavčanu. Kar padla je za peč, tako je bila zdelana.

“Ti je slabo, Polonca”, je zaskrbelo Zavško mater.

“Pa še kako. Umrta bom. Ne jesti, ne spat ne mo-

IZ DUHOVSKIH VRST

Za provizorja v Dolini je bil imenovan č. g. Fran Stuhec, salezijanski duhovnik; svoje novo mesto je že nastopil. — Č. g. Alojzij Rozman, župnik dekanski, je obolel in se nahaja v Trstu v sanatoriju za pljučne bolezni pri Sv. Ivanu.

“SLUČAJ”

Bilo je letos za praznik sv. Rešnjega Telesa. V Radohovo vas na Pivki je šla procesija in verniki so spremljali Najsvetejše z vaškimi cerkvenimi banderi. Seveda to ni bilo ljubo brezbožnikom in eden od njih se je izrazil, da bi bilo najbolje “fane” — mislil je bandera — zažgati. V nedeljo po prazniku pa je vršil kot železničar svojo službo na vlaku. Pri tem je prišel v stik z žico visoke napetosti in na mestu je bil mrtev. Njegovo truplo je kazalo črne opeklene; je na mestih zoglelenelo. Na vse dobre vernike je dogodek napravil silen vtis in mnogi so videli v tem prst božji. So slučaji, ki niso slučaj!

TITO V SOLKANU. 8. avgusta je Tito napravil izlet, na katerem je obiskal Ajdovščino, Vipavo in Solkan, kjer ga je pozdravil v imenu laške manjšine čevljar Bressan. Slovenski ljudje so pa bili med tem pri maši. Po Soški dolini se je nato vrnil na Gorenjsko.

TRST. — TEDEN PRENEHAL. Katoliški tednik v Trstu je 19. avg. izšel zadnjič. Radi poročil o č. g. ščeku je vzbudil nerazpoloženje med gotovimi krogi, nakar je bilo sklenjeno, da se list opusti kot samostojen in se združi s “Slovenskim Primorcem”.

DORNBERG. V Solkanu so bili obsojeni dornberžani Bree, Vodopivec in Pavlica, obtoženi, da so sodelovali z Bitencem. Dobil so 14, 12 in 10 let zapora. Zaprti so bili že od lanskega decembra.

KOBARID. Preje so se vedno slišali protesti proti zavezniški upravi, češ da zapostavlja slovenske šole. Pa vendar je bilo v Kobaridu 5 učnih moči. Sedaj, pod novo svobodo in napredkom sta pa samo dve. Tudi ostale šole v okraju

imajo premalo učnih moči. Za 60 otrok in še več, je po ena sama učiteljica. Malo si obetajo ljudje od napovedi, da bodo dobili prihodnje leto 3 razrede srednje šole, če celo za osnovno tako napol poskrbe.

ŽAGA PRI BOVCU že ima “zadružni dom”, a malo ljudi, ki si ga žele. Umril je učitelj Cuder Anton, doma iz Loga pod Mangartom.

DOLINA PRI TRSTU. č. g. župnik Anton Smrkolj je bil ugrabljen in po nekaj dneh iz Kopra prepeljan v Ljubljano. Odpeljali so ga zato, ker so njegovi preganjavci težko prenašali, da ga ima narod tako rad, ker so mu vedno prinašali jedil. Radi zločinskega napada v Sacerbu so zaprli župnika, mesto da bi poiskali in kaznovali zločince, ki so ga napadli.

BARKOVLEJE. 15. avgusta se je poslovil od sv. Vincenca v Trstu č. g. Janko Kramarič, ki je bil imenovan za kaplana v Barkovlje. Tri leta je deloval pri sv. Vincencu in je dosegel, da se je upeljala stalna slovenska služba božja.

REPENTABOR. Dolga leta že ni bil praznik Marijinega Vnebovzetja tako slovesen kot letos. Popoldne je bila posebno navdušena splošna pobožnost, pri kateri sta zapela združena zbora Opčine in Sv. Anton. Pridigo je imel gospod iz Boljunca. Da bi ljudi zadržali od pobožnosti na Repentabru, so rdeči tovariši napravili plesišče ob cesti iz Opčin.

TRST. Iz novih osebnih izkaznic je nastal pravi škandal in po pravici. V mestu samem so napravili namreč samo italijanske, v okolici pa dvojezične. Slovenski predstavniki so naravno vložili najenergičnejši protest proti taki samovoljnosti in očitnemu zasmehu slovenske enakopravnosti.

TRST. Slovenska krščanska socialna zveza za STO je bila ustanovljena 1. avgusta. Udeležilo se je zborovanja 200 delegatov v navzočnosti predsednika Slov. Dem. Zveze dr. Agneleta ter tajnika Vesela. Goriške Slovence sta predstavljala Kemperle in dr. Kacin.

KAJ SE GODI V RADMOZANSKEM LOGU

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

STARI KRAJ, nov. 1947. — Pitaš me, če se izda Marija skažuje. Po vsej sveci so hodili. Te se sefele skazalo. Te je več mrzlo bilo i so ne več ta šli. Več ljudi je pravilo, ka so zdmi videli veliko svetlost tam v logi, kde se to skažuje. Tak kak da bi hiža gorela. Tak s iljudje gučijo, ka če se ljudstvo ne poboša, te de sveti skončanje, ka de sodba boža.

STARI KRAJ, nov. 1947. — Pišeš mi, ka smo srečni, ka se nam Marija skažuje. Istina je. Samo to je ne mogoče vam odpisati kelko jezer i jezer ljudstva je prihajalo na to sveto mesto gledat i čistit našo ljubljena Mater Božo Marijo. Na žalost Ti moram pisati, septembra zadnega se je prestavilo, ka so straže postavili okoli tistoga mesta pa so več ne pustili gledat. Po tistom so narod lovili pa so tam po cestaj mogli tratnico tesati i kmetom krumpline kopati. Se šče dandanes izda to vidi. čujem ka zato že zdaj ne tak močna stráža, ka se zato potegne ta., ka izda je videti. Jaz sam hodo tudi gledat septembra 14. dneva. Jaz Ti istino pišem, ljubljena sestra, jaz Ti ne morem praviti i pisati, ka bi vido. Jaz sam ne vido. Tam je bilo jezero ljudstva. Edni so videli edni pa ne. So bili pa so takši ka so po 3—4 krat hodili pa so videli. Si me pitala ka je zdaj s tistimi dekljami pa s tistim starim človekom, če so jih pustili eli ne. Staroga so pustili, ka je doma. Deklic pa nega, ka so zaprejte. Edna je staroga čij. Nje so zato zaprli, ka je šla popi povedat, ka so videli Marijo, naj bi oni tudi šli ta. Si mi pisala ljubljena sestra, ka bi ti rada bila doma, ka b ito videla rada. Draga, ljubljena sestra, če boš me razmila: srečen človek, ki je vido pa verje, pa tudi, ki je ne vido pa verje. . . Ljubljena sestra, svák i vajina dečica, molite i prosite, naj bomo močn iv veri, ka je eti dosta zablodnjenoga naroda. Ljubljena sestra ti si misliš, ka je tak kak da si ti doma

rem. Pravkar so mi v Zajelah ponujali tako dober kofetek, pa mi ni šel.”

“Škoda, je dejala zavška mati, mislila sem ti dati malo žganjice, pa če ti ne gre. . .”

“O, bo šlo, mati,” je oživela Polonca. Kar prinesite. Saj tista luknja, ki je za piti, je dobra, tista, ki je za sopsti, tista je zanič.”

“Še je živa Polonca”, je pritrdil Tone. Samo pri Zavčanu ga ne pije več, ker so gostilno zaprli. Zdaj je za vso občino ena sama gostilna, pa še v tisti se ne dobi kaj prida. Še vina ni zlepa.”

“Potemtakem bo pa nemara res slabo doma, če še vina ni”, je pomislil Jaka.

“Kaj pa Tinek, tisti, ki je bogee delal, je še živ?” je vprašal nato.

“Kaj si ga poznal?” se je čudil Tone.

“Kako bi ga ne: saj je pri nas v kapelici ‘boga’ ukradel in ga nesel na Žirovsko stran prodal. Malo ga je preslikal, da je zgledal nov, in ga je prav dobro prodal.”

“Tudi Tinek še živi”, je dejal Tone. “Med vojno je bil partizanski kurir. Pod pazduho je nosil božjo podobno, za srajeo pa vse polno pošte in propagande. Vso vojno ga ni nihče iztuhtal. Danes je morda za ‘župana’.”

“Zvit je bil vedno kot trta, toda moj oče so ga iztuhtali”, je povedal Jaka. “Nekoč so kupovali vole na Žirovskem in pri neki kapelici se jim je zdel ‘bog’ tako

znan. Ogleдали so si ga bolj natančno in res, bil je naš, samo z drugačnimi žebli na drug križ pribit.”

“Kdo je postavil tisto znamenje”, so vprašali oče pri najbližji hiši.

“Jaz”, je odgovoril gospodar, “ker je na tistem mestu neki berač storil naglo smrt. Osem kovačev sem dal Tineku za bogea”.

Tako sta se pogovarjala o domačih ljudeh. Še in še je spraševal Jaka Toneta. O Bobkovem Poldetu, ki je kokoši na trnek lovil, o Pavletovi Ančki, ki je nesla maslo na prodaj v čisto novi kahlici in še polno takih stvari, o katerih se radi pogovarjajo ljudje iz starega kraja doma, če pridejo na tujem skupaj, in kar jih naredi kmalu prijatelje.

Jaka je postal židane volje, ker je našel svojega človeka in sta obudila skupaj toliko prijetnih spominov. Pozabil je, da je prišel gledat izdajalec.

Ko sta šla narazen, je dejal: “Da ni vina? Da bi bil Tinek župan? Res, raje bi verjel lažnjivi kozi, kot tisto, kar se moji želji upira. . . Pustiva to! Tone, vidim, da si revež. Kar jaz te bom vzel pod streho in ti delo preskrbel. Potem si boš pa že pomagal sam naprej, kot sem si moral jaz. Jutri na noč spet pridem.”

Tone se mu je zahvaljeval. Toda Jaka ga je komaj še slišal. Že je visel na kolektivu, ki je pravkar pripehljal mimo.

(Se nadaljuje)

bila. Tak več nikdar in nikdar nede, či de ešče dve jeziki let svet stao.

STARI KRAJ, 11. dec. 1947. — Zdaj bom Ti tou vse pisala, ka me pišaš: če je istina, ka se Marija kaže. To je istina. Jaz sam tudi hodila ednok gledat. Jaz sam ne bila vredna videti. Liki dosta je videlo, ka so jokala deca, brečala. Potli sam štela pa iti, da so pa te več ne pustili, ka so je na delo gnali. Pa zapirajo. Liki zdaj pa nazaj hodijo. Zda 8. decembra je bio Marijin den. Jako dosta je odilo gledat. Zda je skoro vsak vido. Ešče kapelico, ka so sveče notri gorele. Ve mo me šle v nedelo. Ana, to je tam včas od Radmožanec v logi nad ednim hrastom. Kda sam jaz hodila, je hrast ves okinčani bio z rožami. Obarica majo edno nemo deklčko k njihove hčere, kakih 12 let stara. Pa je videla pa jako brečala pa kazala. Znaš ka tista ne vej lagati, da ne vej gučati. To se joj pa doma dosta kepcev pokazali, pa je odkimala, ka nej. Naslednje pa Marijo, te je pa li kumala, ka takše.

TRST. PRAVICE SLOVENCEV DO SLOVENSКИH ŠOL. Položaj je vsak je vsak dan slabši. Odkar je odšel dr. Baraga, čutijo Slovenci v Trstu, da ni več tiste močne roke, ki bi neustrašno branila slovenske narodne pravice v šoli. Pisana postava se izpolni le v prid Italijanov. Na primer: V MILJAH se je prijavilo 20 slovenskih otrok. Oblast je poslala komisijo, v kateri je bila italijanska učiteljica, da ugotovi, če so podpisi autentični. Več ljudi se je tega ustrašilo in so s svojo zahtevo reducirali na potrebo po jezikovnem tečaju.

V čamoru se je tudi javilo čez 20 otrok, v Sv. Kolumbanu 30, a povsod je hodila tista komisija, ki je imela značaj strahovanja.

Med tem ko slovenske otroke zapostavljajo, so pa vzdrževali italijansko šolo na Proseku za 5 otrok, pri Sv. Ivanu pri Devinu za 4, pri Sv. Križu pa za 12 laških otrok dva razreda.

IZ REKE. Znan je dogodek, ki se je izvršil letos ob priliki Telovske procesije na Reki. Neka učiteljica je zbrala en razred otrok na terasi pred kapucinsko cerkvijo. Tam jih je ščuvala, da so sramotili duhovnike, vernike v procesiji in tudi Gospoda Jezusa Kristusa. Pa jih je zadela božja kazen, ker se je nenadno zrušila terasa in je bilo menda 5 otrok mrtvih, več z učiteljico vred pa ranjenih. Sedaj je bilo radi tega 5 patrov kapucinov poklicanih na "odgovor", kot da so oni krivi dogodka. P. Jurij Novak je bil radi tega obsojen na eno leto ječe. . . Torej najprej so morali molče poslušati javno sramotenje, sedaj so pa zato še kaznovani.

AVBER. Sredi maja je bil izvršen napad na dva "miličnika" (preje so bili to fašisti). Trupli so zjutraj našli v jarku ob cesti. Ker so ljudje naveličani praznih obetanj, so začeli sedaj s pobijanjem, kakor so se preje naučili. Tudi na Otlici se je izvršilo nekaj podobnega. Odpor proti nasilni, brezsrčni in krivični oblasti raste po celi deželi sedaj, ko ljudje vidijo, da so bili prevarani v vseh pričakovanih narodne svobode in gospodarskega blagostanja.

DORNBERG. Razširile so se govoriče, da se organizirajo v bližini "matjaževci", to je narodni odpor proti rdeči oblasti. Tudi na Stari Gori pri Gorici so bile velike preizkave, radi sumnje o tajni organizaciji.

RENČE. Včasih je bila vas zelo navdušena za "osvoboditelje", sedaj se pa pritožuje novi časopis "Nova Gorica", da ga ljudje nečesto citati. Krajnvi od-

bor ga pošlje nazaj cel zavoj, 80 izvodov, ne da bi ga sploh odprl.

AJDOVŠČINA. Iz Jesenic so prišli gostovat delavci s svojim pevskim zborom. Na postaji jih je čakala samo ena ženska, ki jim je pokazala pot do dvorane, ki jih je čakala prazna. Jeseniški "tovariši" nad takim sprejemom pač niso bili navdušeni.

BELGRAD. Jaša Prodanović, star srbski politik, republikanec, eden izmed podpredsednikov Titove vlade, je bil pokopan 2. junija, star 80 let.

ŠENČUR PRI KRANJU. Kristančeva družina (Janovi): mati in 5 hčera so bile sojene, češ da so dale zaščito Marjanu Brodarju, ki je bil pri njih skrit in tudi ubit. Tri hčere so se lani vrnile iz begunstva. Vse skupaj so dobile 83 let ječe in so sedaj vse zaprte.

Pogled na škofjo Loko
Ciudad típica eslovena. El castillo era sede obispal

MIRKO KUNCIC:

UGANKA

Bela je, modra, rdeča,
našemu rodu svetinja,
v vrtu drhti kakor plamen,
vsa nas na dom spominja.

ZALUJOČI OSTALI

Naša račka kolacačka
nas je zapustila.
Oh, kako smo vsi jokali,
ko se ni vrnila!

Radi, radi smo jo imeli.
Srčkana je bila
in okrogla kakor sodček,
komaj je hodila.

Kam pa šla je? Joj, prejojme,
striček debelušček
danes nam je to povedal:
"Šla je — v moj trebušček!"

LJUBLJANA. 60-LETNICA tehnične srednje šole je vsekakor pomemben jubilej zavoda, ki se je začel skromno, danes pa ima v celoti 50 razredov za najrazličnejše tehnične panoge. Izdali so tedaj "Slavnostni zbornik".

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO je umrlo. Sedaj morajo slovenski planinci biti člani "Planinske zveze", ki je očiščena buržujškega značaja. Ustanovljena je bila 6. junija. Pod komunistično postavo je tudi na novo ustanovljena "Plavalno zveza".

KRANJ. Staro pokopališče, kjer počivata Prešeren in Jenko, je bilo s 30. junijem opuščeno in ga bodo prekopali. Najbrže je določeno za stavbišča.

LOŽ obnavljajo. Radi partizanskega izzivanja je bil Lož požgan in še ni popravljen. Sedaj je oblast poslala 65 fantov, ki naj bi skušali v Ložu, če znajo kaj zidati. Imelo je priti večje število obnoviteljev.

NOVO SEMENIŠČE V TRSTU. Pač nobeno veliko mesto ni imelo tako slabo poskrbljeno za vzgojo svoje duhovščine kot Trst, kar je ostalo posebno občutno sedaj, radi česar je cerkvena oblast začela zbirko za zgradbo bogoslovja in v treh mesecih je bilo zbranih 5 milijonov lir. Treba jih bo 100 milijonov.

V SVETIŠČU NAŠE LJUBE GOSPE v Walsinghamu je kardinal Griffin ob zaključku romanja angleških katoličanov posvetil vso Anglijo Marijinemu Brezmadežnemu Srca.

MED POČITNICAMI je bilo v USA 8 katehističnih kongresov.

IZ VATIKANSKEGA MUZEJA so bile nedavno ukradene 3 zlate čaše iz dobe rimskega imperija.

V BERNU so imeli 2. mednarodni kongres proti alkoholizmu.

KATOLIŠKA DUHOVŠČINA v Indiji izdaje svoj mesečnik "The Clergy Monthly": "Je edini te vrste, izhaja že enajsto leto, urejajo ga pa jezuitski profesorji na teološki fakulteti v Kurseongu.

FRANCOSKA NRAVSTVENA POLICIJA je zaplenila eno zadnjih števil revije "Paris—Hollywood". Tudi v Italiji so ukinili izdajanje dveh nemoralnih revij.

NA GREGORIJANI V RIMU se bo vršil od 20. do 25. septembra teološki teden, namenjen predvsem teološkim profesorjem iz Italije. Predmet predavanj bodo aktualna vprašanja, n. pr. izvor človeka, njegov dvig v nadnaravni svet in njegov padec. Predavali bodo profesorji Zapelena, Boyer, Hurt, Lennerz, Parente, Kirschbaum in drugi.

ITALJANSKE MARIJINE KONGREGACIJE so v prvi polovici septembra poromale k francoskim božjim potem: Lourdes, Lisieux, Ars, Paroy le Monial. Namen romanja je bil izprositi pravičen in trajen mir v Italiji.

V ŽENEVI je oživel "Katoliška Zveza Intern. študij", ki je pred to vojno kazala veliko delavnost. Namen Zveze je presojati velike mednarodne probleme v luči katoliškega nauka.

ŠPANSKI ZNANSTVENI ZAVODI bodo letos 15. oktobra slovesno praznovali 400-letnico smrti velikega španca jezuita Fr. Suáreza.

ŠTEVILO DUHOVNIŠKIH KANDIDATOV na Dunaju vedno bolj raste. Bogoslovci se brižljivo zlasti iz meščanskih družin, medtem ko je predvojni kler v večini izhajal iz kmečkega prebivalstva.

JERUZALEM je bil 11. junija močno bombardiran. Kakih 20 bomb je padlo na stara krščanska svetišča. Ves kulturni svet obžaluje in obsoja tako početje.

TELOVE PROCESIJE v Nemčiji so bile letos izredno slevesne. Tako se je v samem Münchenu procesije udeležilo 31.000 ljudi, 70.000 jih je pa delalo špalir. Kaj takega ne pomnijo od leta 1933.

NAJMANJŠA ŠKOFLJA v katoliškem svetu je Santorino v Grčiji. Šteje le 46 vernikov, med katerimi delujejo 4 duhovniki.

KATOLIŠKA UNIVERZA Sacro Cuore v Milanu je razpisala 17 brezplačnih mest za revne akademike v 3 različnih visokošolskih kolegijih.

LUIGI ARRIGONI, apostolski nuncij v Perúju je 7. julija umrl.

JANKO ARNŠEK

krojaki mojster

ARROYO TORO, TIGRE, Bs. Aires

izdeluje moške in ženske obleke po evropskih in
izdeluje moške in ženske obleke po evropskih in
ameriških modelih. Na pismeno zahtevo pride na
dom, ali na letališče; vsako nedeljo je pa po maši
na Víctor Martínez 50.

DVAKRAT DA, KDOR HITRO DA

Pakete za Slovenijo, Gorico, Trst, Avstrijo in
ostalo Evropo naročite pri

M. ADOLFO SEKKEL = 25 de Mayo 305

6. nadstropje Of. 610 — T. E. 32-3450

Zahtevajte sezname paketov in cen
Kava, sladkor, riž, čokolada, obleka in druge
potrebščine

iz Švice in Danske naslovniku

ESNEA

PERIODICO SEMANAL

aparece los días 3 - 10 - 17 y 24 de cada mes.

Dedicado exclusivamente a la Industria Lechera y
a la Granja.

Consultorio Técnico, Industrial y Veterinario -
Análisis, etc.

GRATIS PARA LOS SUSCRIPTORES

PRECIO DE LA SUSCRIPCIÓN \$ 10.— ANUALES

Redacción y Administración:

MORENO 2718 — T. A. 45-3503 — Buenos Aires

RECREO "EUROPA"
RIO CARAPACHAY

Pri domačinih v prelepem kraju. — Po ceni.

Prevoz s postaje Tigre tja in nazaj, odrasli \$ 1.—,
otroci \$ 0.50.

T. A. 749 - 589 — TIGRE — FCCA.

NAČRTE ZA STAVBO IN FIRMO

VITO GABRIJELČIČ

TEHNIČNI KONSTRUKTOR

— OBRAS y CLOACAS —

Balgorria 4825

T. A. 50 - 3985

Stavbe - načrti - proračuni - firma

France Klajnsek

Je preselil pisarno in sedaj uraduje
v ponedeljek, sredo in petek
od 16 do 19 ure v

*

Asunción 4602 — T. E. 50-0277

ROJAKI IZ NOTRANJOSTI

Kadar imate opravka v Buenos

Airesu, se ustavite v

HOTELU

"PACIFICO"

kjer boste ceno in dobro
postreženi.

CHARCAS 769 — BUENOS AIRES

Lastnik:

ANTON BOJANOVIĆ

VSA STAVBENA DELA

Dovodne in odvodne inštalacije
izvraja

LUIS DANEU

PERU 832 T. A. 34 - 3405

Talleres Gráficos "Córdoba"
Gutenberg 3360 - 7-X-1948

"LA VIDA ESPIRITUAL"

Pasco 431, Buenos Aires, Argentina

"DUHOVNO
ŽIVLJENJE"

CORREO
ARGENTINO
Suc. 13 (B)

TARIFA REDUCIDA

Concesión 2560

JUAN BOGANI

Sucesor de BOGANI HNOS.

IMPORTADOR DE TEJIDOS

1923 — ALSINA — 1926

T. A. 47, Cuyo 6894

AMARO

MONTE CUDINE

AZAFRAN

MONTE CUDINE

CALIDAD Y RENDIMIENTO

MONTE CUDINE S. R. Ltda.

Capital 1,000.000 \$.

BELGRANO 2280

V SOBOTO CELI DAN

je odprto samo za naše ljudi,
da se fotografirate v

FOTO JAVA

San Martín 608 — Tel. 31-5440 — Florida 806

DR. NICOLAS I. ETEROVIĆ HURE

Advokat

Posredujem v vseh pravnih zadevah kot: zapuščine,
odpusti, zavarovanje, nezgode itd.

Uruguay 344/4 H - Capital Calle 13 N° 83 - La Plata

T. E. 38-2253

Tel. Paz 2664